

زن و یاری موعود

جمعی از مؤلفان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

زن و یاری موعود

نویسنده:

جمعی از نویسندگان

ناشر چاپی:

سبط النبی

فهرست

فهرست	۵
زن و یاری موعود	۹
مشخصات کتاب	۹
مقدمه	۹
زنان و حکومت امام زمان	۹
۱- جایگاه زن در فرهنگ اسلامی (قرآن- روایات)	۹
الف: قرآن هدایتگر انسان	۹
ب: حیات طیب	۱۰
۲- بانوان فداکار در تاریخ اسلام	۱۰
۳- نقش موثر زن در عرصه های مختلف	۱۱
الف: فرهنگی	۱۱
ب: سیاست و اجتماع	۱۱
۴- نقش زن در انقلاب عظیم پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم	۱۲
۵. نقش زن در انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی	۱۳
الف: تحول زنان در انقلاب اسلامی	۱۳
ب: پیشقدم بودن زنان در انقلاب ایران	۱۴
ج: حضور زنان در تظاهرات	۱۴
د: کمک های مالی زنان به مستضعفین	۱۴
۶. نقش زن در زمینه سازی برای ظهور	۱۴
۷- نقش زن در حکومت امام زمان علیه السلام	۱۴
زنان و حکومت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف	۱۵
مقدمه:	۱۵
نقش زنان در دوران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم	۱۵

۱۶	صبر حضرت زینب علیهاالسلام
۱۶	زنان از نظر اسلام
۱۶	زن و فعالیت های علمی
۱۷	زن و فعالیت های اقتصادی
۱۷	تثبیت حضور فعال زنان در جامعه
۱۷	زن مظهر جمال و مهر الهی
۱۸	نقش زنان در قیام امام زمان عجل الله تعالی فرجه شریف
۱۹	جایگاه زن در فرهنگ مهدویت
۱۹	بیان تفاوت زنان و مردان از دیدگاه امام علی علیه السلام
۲۲	زنان در عصر ظهور
۲۲	نکته
۲۳	مشکل جهان امروز
۲۴	نتیجه
۲۴	نقش زنان در حکومت امام زمان علیه السلام
۲۴	نقش زنان در دوران غیبت صغری
۲۵	نقش زنان در دوران ظهور
۲۵	اشاره
۲۵	الف) حضور پنجاه زن در بین یاران امام
۲۵	اشاره
۲۶	پنجاه زن از سیصد و سیزده نفر
۲۶	ب) زنان آسمانی
۲۶	ج) رجعت زنان
۲۷	زنان سرافراز
۲۷	۱-صیانه ماشطه

۲۷	۲- سمیه، مادر عمار یاسر
۲۷	۳. نسیبه، دختر کعب مازنیه
۲۸	۴- ام ایمن
۲۸	۵- ام خالد
۲۸	۶- زبیده
۲۹	۷- حبابه و البیه
۲۹	۸- فنواء
۲۹	د. بانوان منتظر
۲۹	انتظار فرج
۳۰	زنان مهدی یاور
۳۰	مقدمه
۳۰	ویژگی های یاران حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف
۳۰	ویژگی های یاران آن حضرت در قرآن
۳۱	ویژگی های یاران آن حضرت در احادیث
۳۲	بانوان دولت مهدی
۳۲	زنان رجعت کننده
۳۲	زنان رجعت کننده
۳۲	نقش زنان در دولت مهدوی
۳۳	مفهوم رجعت
۳۳	دلیل رجعت
۳۳	ویژگی های رجعت
۳۳	الف) مراحل رجعت:
۳۳	ب) گروه رجعت کنندگان
۳۳	ویژگی های رجعت کنندگان

۳۴ ..... الف) ایمان خالص

۳۴ ..... ب) ولایت پذیری آگاهانه

۳۴ ..... ج) سنخیت با اهل بیت

۳۴ ..... د) رنج و مشقت در راه اهل بیت

۳۴ ..... ه) جهاد و مبارزه

۳۴ ..... زنان رجعت کننده

۳۵ ..... ره یافت ها

زن و یاری موعود

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: زن و یاری موعود / جمعی از مولفان. مشخصات نشر: قم: سبب النبی ۱۳۸۷. مشخصات ظاهری: ۱۴۳ ص. فروست: ... از سری کتابهای خانواده مهدوی. شابک: ۱۵۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۴۰-۰۸-۵ یادداشت: پشت جلد به انگلیسی: Masoud Deris. Woman and aid to mooud. یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس. موضوع: محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق. -- یاوران موضوع: مهدویت رده بندی کنگره: BP۲۲۴/۴/۸۷/۱۳۸۷ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۶۲ شماره کتابشناسی ملی: ۱۷۶۸۰۰۰

مقدمه

سلام اسلام حقوق پایمال شده زن را احیاء نموده و او را دارای ارزش و اعتبار نمود، تا جایی که می توان گفت: شخصیت زن مرهون این دین است. اما متأسفانه در همه ی جوامع، حتی مسلمانان حقوق همه جانبه ی آن دوباره فراموش شده است. برخی از جوامع زن را از وظیفه اصلی اش یعنی خانه و خانواده جدا نموده و چرخ صنعت و معدن را به دست او داده و این ریحانه را در کارخانه ها و کارهای سخت بازی داده اند. برخی نیز او را در کنج خانه گنجانده و از کوچکترین حقوقش محروم ساخته اند. حکومت جهانی امام مهدی تمام افراط و تفریط ها را می زاید، لذا بر اساس روایات عصر ظهور دوباره زن به جایگاه اصلی و واقعی خویش بر می گردد. لازم به ذکر است: روایاتی که سیمای زنان در آخر الزمان را، تیره و تاریک بیان داشته نیز از جهات زیادی مهم و دقیق دانست. یکی از آن جهت ها این است که بانوان قدر و عظمت خود را بدانند و آلوده به اینگونه آسیب ها نشوند. در حقیقت این احادیث، هشدار می به جامعه خصوصاً زنان است که آگاه به خطرات احتمالی باشند و هیچ گاه وظیفه ی انسانی و اسلامی خود را فراموش نکنند. زنان هستند که نسل زمینه ساز را به دنیا آورده و تربیت می کنند. امام خمینی می فرماید: "اگر شما یک فرزند خوب به جامعه تحویل بدهید، برای شما از همه ی عالم بهتر است، اگر یک انسان تربیت کنید، برای شما به قدری شرافت دارد که من نمی توانم بیان کنم... دامن مادرها دامن است که انسان از آن باید درست بشود". ۱ از این رو بانوان فرهیخته ی بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود آبادان- خرمشهر مطالب ارزشمندی را تهیه و تألیف نموده اند که تقدیم جامعه منتظران می نمایم. مسعود دریس ۱ صحیفه ی نور، ج ۷، ص ۷۶.

زنان و حکومت امام زمان

۱- جایگاه زن در فرهنگ اسلامی (قرآن- روایات)

الف: قرآن هدایتگر انسان

این که، زن در قرآن از چه پایگاه عظیمی برخوردار است، مبتنی بر این است که: انسان در قرآن چه پایگاهی دارد. چون قرآن کریم هرگز برای هدایت "مرد" نیامده است، بلکه برای هدایت "انسان" آمده است، لذا وقتی هدف رسالت را تشریح می کند، و غرض نزول وحی را بازگو می نماید، می فرماید: (شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ ۱) ماه رمضان ماهی است که نازل شده است در آن قرآن برای هدایت مردم. کلمهء ناس که به عنوان "هدایت انسان" در قرآن مطرح است، صنف مخصوص یا گروه خاصی را در نظر ندارد بلکه شامل زن و مرد به طور یکسان می شود. ۱. زن در آینه ی جلال و جمال، ص ۷۱.

این که قرآن می فرماید: (مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ انْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ رَحِيْمَةً طَيِّبَةً) ۲ هر کس کار شایسته کند - چه مرد و چه زن - و مومن باشد قطعاً و را با زندگی پاکیزه ای حیات بخشیم. یعنی در رسیدن به حیات طیب فقط دو چیز نقش دارند یکی: حُسنِ فعلی به نام "عمل صالح" و دیگری: حُسنِ فاعلی به نام "مومن بودن روح"، خواه بدن مونت باشد خواه مذکر. این ۲. نحل، ۹۷". هو مومن " ناظر به حسن فاعلی است، یعنی جان باید مومن باشد و "عمل صالحاً" ناظر به حسن فعلی باشد، ۱ یعنی کار باید صحیح باشد، کار صحیح از کارگر صحیح، این دو حُسن که کنار هم ضمیمه شدند حیات طیب را به بار می آورند. در نتیجه زنان و مردان به عنوان افراد نوع انسان، ویژگی های فطری یکسان و هدف واحدی دارند. همه ی زنان و مردان به دنیا آمده اند تا با استفاده از کرامت های ذاتی خود به هدف! نهایی خلقت - یعنی تقرب به خداوند و رسیدن به زیبایی ها - دست یابند و در بهشت جاوید الهی منزل گزینند. از دیدگاه قرآن کریم، زن بودن یا مرد بودن نشانه ی نزدیکی و قرب به خداوند نیست و به این خاطر به کسی پاداش خاصی داده نمی شود. ارح و منزلت زن و مرد به میزان ایمان و عمل صالحی آن هاست و حیات پاک و طیب از آن کسی است که قلب خود را سرشار از ایمان کند و به اعمال شایسته قیام نماید. ۱۲. زن در آینه ی جلال و جمال، ص ۲۹۰ قرآن و تعلیمات دینی، ج ۳، ص ۱۶۲ - ۱۶۳.

۲- بانوان فداکار در تاریخ اسلام

قرآن کریم برای مسأله غضب و مبارزه علیه ستم، مردانی را به عنوان الگو ارائه داده است، اما آنچه که در جریان مبارزه با ستم فرعون مطرح می شود، مبارزات زنان است. قرآن کریم از سه زن که موسی را از کشته شدن حفظ نموده و تربیت کردند به عنوان نمونه یاد می کند. جریان پرورش موسی کلیم، به عهده این سه زن بوده است: مادر موسی، خواهر موسی و زن فرعون و این سه زن با وضع سیاسی آن روز مبارزه کردند، تا این مرد پرورش یافت قرآن می فرماید: ۱ (وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ) ۲ از یکسو وقتی مادر موسی السنلا فرزند را به دستور الهی به دریا انداخت، به خواهر موسی گفت: این جعبه را تعقیب کن. ۱. زن در آینه حلال و جمال، ص ۱۴۹. ۲. قصص، ۷. (وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ) ۱ از سوی دیگر همسر فرعون گفت: (لَمَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنِيَا أَوْ تَخَذَهُ رِوَالِدًا) ۲ نکشید او را شاید سودی به ما رساند یا او را به فرزندگی بگیریم. و در مجموع این سه زن، زمینه رشد و تربیت موسی! را فراهم کردند، تا بساط فرعون برچیده شد. لذا به خوبی روشن است که، به دنبال جعبه تا قصر فرعون رفتن کار آسانی نیست. چه این که اگر مادری به دخترش بگوید، این جعبه را تعقیب کن و از منتهای مسیر آن، اطلاع به دست آور و اگر منتهای مسیرش خانه فرعون بود، برو و پیتنهاد دایه بده و بگو: (هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَقْلٍ يَبِيَّتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصِيحُونَ) ۳. ۱. قصص، ۱۱. ۲. قصص، ۹. ۳. قصص، ۱۲ آیا راهنمایی کنم شما را به خانواده ای که او شما برای شما نگه دارند و دلسوزش باشند؟ نیز، امر سهلی نمی باشد. آن روز که هر زن نثیده را تعقیب می کردند تا بفهمند که نوزاد او پسر بوده یا دختر. چون فقط زنی که مادر می شود شیر می دهد، نه هر زنی - در چنین وضعیتی پیشنهاد و معرفی یک زن شیرده به عنوان اجیر یک امر عادی نیست بلکه قدم نهادن در عرصه خطر و روبرو شدن با مرگ و اعدام است. علاوه بر این که مادر شدن مادر موسی! نیز مخقیانه بود و به هر حال فرعونیان از نوزاد و جنسیت آن سؤال می - کردند، چون آنها مرتباً در تعقیب بودند. تا هر نوزاد پسری را از بین ببرند چنانچه می فرماید: ۱ (يُذِيْعُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْي - ۶ نِسَاءَهُمْ) ۲ زن در آینه جلال و جمال، ص ۱۵۰. ۲. قصص، ۴! پسرانشان را می کشت و دخترانشان را زنده نگه می داشت. پس این، یک امر عادی نبود که خواهر موسی! اسلا به عهده بگیرد و آن هم کار کوچکی نبود که مادر موسی دستور بدهد ۰ آن پیشنهاد زن فرعون هم یک پیشنهاد آسانی نبود و کسی که با خون آشام ترین مردم عصر به سر می برد، در این مقطع حساس

بگوید: الاقتلوه عسی أن ینفعا أو نثخذہ ولدأ (۱) این پیشنهاد، شہامت و شجاعت این زن را جلوه گر می سازد. بنابراین، بخشی از قوای روحی وجود ندارد که در آن بخش فقط مردان بیشتر بوده و زنان سهمی نداشته باشند، ولیکن اولاً، باید خود زن موقعیت خویش را درک کند و ثانیاً، دیگران به این موقعیت حرمت بنهند و ثالثاً، امکانات را فراهم بکنند، آنگاه ارزیابی شود که در میدان آزمون، چه اندازه، زن می تواند موفق بشود و چه اندازه مرد می تواند پیشرفت کند. ۱۲. موره قصص، آیه ۲۹. زن در آینه جلال و جمال، ص ۱۵۱

۳- نقش موثر زن در عرصه های مختلف

الف: فرهنگی

یکی از واقعیات پذیرفته شده در تاریخ انسان ها روند تکاملی جوامع انسانی و پیشرفت علوم و فنون و گسترش حوزه ادیان الهی در سرزمین های مختلف می باشد به عبارتی نقش سازنده انسان های الهی در ساختن تاریخ غیر قابل انکار می باشد در این میان آنچه مورد بحث و سوال قرار گرفته نقش و چگونگی ایفاء نقش دو جنس از انسان ها یعنی زنان و مردان در سازندگی و معماری تاریخ می باشد. بعضی فقط نقش سازندگی تاریخ را به عهده مردان واگذارده اند. بعضی سازندگی تاریخ را مربوط به فعالیت زن و مرد می دانند. در بین این نظریه پردازان باز افراد به دو گروه. تقسیم شده اند. بعضی برای مردان نقش مستقیم و برای زنان نقش غیر مستقیم در سازندگی تاریخ قائل شده اند و برخی مردان و زنان نقش مستقیم و غیر مستقیم در سازندگی تاریخ قائل هستند. ۱. نقش مستقیم حضرت زهرا در سازندگی تاریخ و انسان ها یکی از مشخصه ها و علائم نقش آفرینی مستقیم زن در تاریخ، استقلال شخصیتی او و عدم وابستگی او در کسب کمالات و اعمال اراده و نظر او بدون وابستگی به مرد می - باشد. آگاهی و علم، صاحب اختیار بودن، اراده مستقل داشتن، دلاوری و شجاعت، خلاقیت پرستنده بودن و ارتباط مستقیم با خدا داشتن، استقلال اقتصادی داشتن، حق نظر و رأی در خانه و جامعه داشتن و حق دخالت نمودن در صحنه های گوناگون اجتماعی، سیاسی داشتن احقاق حق نمودن و خطابه و سخنرانی داشتن تعدادی از مصادیق استقلال شخصیتی زن می باشد که همه این مصادیق و نمونه ها به نحو کامل و با توجه به چارچوبه های شرع مقدس اسلام در زندگی و سیره ۱ فرهنگ فاطمیه، ص ۵۶۰، مهدی نیلی یور. حضرت زهرا! وجود داشته است و نمایانگر تأثیرگذاری مستقیم زن در تاریخ می باشند. ۱. حضرت زهرا! پس از رحلت رسول گرامی! تنها فردی است که با همه وجود از طریق استدلال تا مرز جهاد و شهادت در پایه گذاری مکتب تشیع تلاش می کند و در غوغا سالاری سیاسی و فرهنگی حاکم بر مدینه تمدلی اصیل و مدنی علوی را ترسیم و حمایت نمود و در فرهنگ سازی تمثیل نقش اساسی ایفا کرد در شرایطی که فریاد حضرت علی! در گلو می پیچید ندای فاطمه زهرا!! در مسجد مدینه در حضور مردم بلند بود در شرایطی که حضرت علی! شمشیر غلاف نموده بود فاطمه زهرا!! در برابر خلیفه جور زمان خود ایستاده بود و قیام داشت یعنی حضرت علی!! در قعود بود و فاطمه! در قیام بود و نتیجه همین قیام الهی تعریف مکتب تشیع و رسوائی منافقین و مرام فکری آنان بود. ۱. فرهنگ فاطمیه، ص ۵۶۱، مهدی نیلی یور و به جان خود سوگند می خورم که اگر فاطمه! الاً وجود نمی داشت، منافقان گمراهی که به زور، پیراهن خلافت را بر تن کردند و نصوص ولایت را نادیده گرفتند شناخته نمی - شدند، زیرا حضرتش توانست بین معاندان و سرکشان را با حجت های خود به خاک بمالد، غلط اندازی و اشتباه کاری - های آنان را با براهین و دلایل روشن خود سرکوب کند و نقاب نفاق را با سخنرانی های خود از چهره آنان به یک سو زند. ۱۱. فاطمه الزهرا! بهجه قد المصطفی، ص ۱۹۵.

ب: سیاست و اجتماع

حضور زن در صحنه سیاست و اجتماع نیز مهم است که در این مورد نیز برای روشن شدن بحث ذکر مقدمه کوتاهی لازم است. دین از آن جهت که بشر را با دید جمعی می نگرد، و برای انسان یک هویت جمعی معتقد است. یک سلسله و طایفی را به عنوان مسائل اجتماعی مطرح می کند و مسلمانان را به انجام آن وظایف فرا می خواند. آنها که از نبوغ برخوردار نیستند، یا تک اندیشند و فقط به فکر خودشان هستند، خطوط کلی اجتماعی را درک نمی کنند یا اگر خطوط کلی جامعه را درک کردند توان نثار و ایثار ندارند، لذا در صحنه اجتماع قدم نمی نهند. اگر کسی اهل قیام و اقدام بود معلوم می شود که هم مسأله هویت اجتماعی بشر را خوب درک کرده، هم لزوم فداکاری برای گرامیداشت هویت جمعی را خوب تحصیل کرده است. قرآن کریم مومنین راستین را چنین معرفی می کند که: (إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ - وَأَذًا! إِنَّا مَعَهُ رِغَالٌ عَلَى جَمَاعٍ! يَذْهَبُونَ حَتَّى يَشْتَدُوا جِجَ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَدُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا أَسْتَدْنُوكَ لِبَعْضِ شَأْلِهِمْ فَأَدْنُ لَمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ۱) مومنین راستین کسانی هستند که هم از نظر عقیده به خدا و پیامبرش معتقدند و هم از نظر درک مسائل اجتماعی و هوش جمعی، جامعه را خوب می شناسند و در مسائل جمعی همواره حضور دارند و منزوی نیستند. امر جامع، همان مسائل جمعی یک نظام است ۰ مثلاً- نماز جمعه یک امر جامع است، تطاهرات، علیه طغیان و استکبار، حضور در انتخابات، تأیید رهبری و مسوولین اسلامی، تأیید خدمتگذاران راستین، امر به معروف عمومی و نهی از منکر جمعی و صدها نمونه از این قبیل همه امور جامع هستند. لذا خداوند می فرماید: مومنین راستین کسانی هستند که در هیچ ۱. نور، ۶۲ امر جامع رهبرشان را تنها نمی گذارند و بدون کسب اجازه از مقام رهبر، صحنه را ترک نمی کنند که قصه حنظله "غسیل الملائکه"، در ذیل همین بخش از آیات آمده است که به اجازه رسول خدا و بساً موقتاً صحنه جنگ را ترک کرده است. ۱. داشتن هوش اجتماعی و رعایت حیثیت جمعی به قدری محترم است که قرآن آن را از ویژگی های مومنین دانسته و می فرماید: مومنین راستین کسانی هستند که در مسائل جمعی جامعه حضور دارند و رهبرشان را تنها نمی گذارند و بدون عذر موجه صحنه را ترک نمی کنند و اگر هم معذور بودند بدون اطلاع نمی روند. حتی کسی که مثلاً مریض است بدون اعلام، صحنه را ترک نمی کند، بلکه اعلام می کند که چون مریض نمی آیم تا راه بهانه گیری را برای دیگران باز نکند. آنگاه اگر کمسی معذور بود و به اذن مقام رهبری صحنه را ترک کرد باز هم فضیلتی را از دست می دهد. از این رو ۱ رن در آینه جلال و جمال، ص ۲۹۶ آیت الله جوادی آملی خداوند به رسولش! دستور می دهد که تو برای آنهایی که با عذر صحنه را ترک می کنند و با کسب مجوز و اعلام عذر در صحنه نمی آیند استغفار کن. بنابراین معلوم می شود که اگر کسی موفق نشد در یک مسأله اجتماعی حضور پیدا کند از فیضی بی بهره مانده است که باید با استغفار رسول خدا! لما ترمیم شود. همانطوری که زن در بعضی از ایام ماه از توفیق نماز محروم است و گفته اند که اگر وضو بگیرد و در مصلاهی خود رو به قبله بنشیند و به مقدار وقت نماز، ذکر بگوید امید ترسیم آن ثواب هست در اینجا هم اگر کسی معذور بود و نتوانست در صحنه حضور پیدا کند و با مجوز رفت، رهبران الهی مأمورند که برای او طلب مغفرت کنند، چون طلب مغفرت رهبران الهی مایه آرامش و طمأنینه قلب او می شود. این نموداری از وظیفه جمعی افراد جامعه است که قرآن آن را ترسیم می کند و در این بخش فرقی بین زن و مرد نیست. ۱. زن در آینه جلال و جمال، ص ۲۹۶

۴- نقش زن در انقلاب عظیم پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

با توجه به این که زنان در حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف همان نقشی را دارند که در دوران صدر اسلام داشته اند به اختصار، نقش زنان را در آن روزگار بررسی می کنیم. هر چند در روایت اشاره شده است که: زخمیان را مداوا کرده، و از بیماران پرستاری می کنند. ولی شاید این نمونه ای از مهم ترین خدمات زنان در روزگار پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم باشد. زیرا آنان فعالیت های دیگری هم داشته اند و همین نقش را در زمان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف خواهند داشت.

امام صادق علیه السلام می فرماید: "زنان همان کارهایی را که در زمان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم انجام می دادند، در زمان حضرت قائم (عج) نیز انجام خواهند داد." زنان در جنگ های پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم وظایف دیگری هم چون رساندن آب و غذا به رزمندگان، آشپزی، نگه داری وسایل رزمندگان، تهیه دارو، رساندن مهمات، تعمیر تجهیزات، انتقال شهدا، شرکت در جنگ های دفاعی، تشویق رزمندگان برای عزیمت به جبهه، تشویق آنان در صحنه نبرد و... را عهده دار بودند. تشبیه زنان دوران مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به زنان دوران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به وسیله امام صادق علیه السلام ما را بر آن داشت که برخی از فعالیت های آنان را در صدر اسلام یادآور شویم. بعضی از زنانی که در این فعالیت ها نقش مهمی داشتند، عبارتند از: ۱. ام عطیه؛ او در هفت غزوه شرکت کرد. مداوای زخمیان از جمله خدمات وی بود. ۱. ام عطیه میگوید: یکی از وظایف من نگهبانی از وسایل سربازان بود. ۲. ام عماره (نسیبه)؛ رشادت های او در جنگ احد به قدری بود که مورد ستایش و تقدیر فراوان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم قرار گرفت. ۳. ابوعوانه، مندرج ۴، ص ۳۳۱. چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف. ۲. واقدی، مغازی، ج ۱، ص ۲۷۰ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف. ۳. کنز العمال، ج ۴، ص ۳۴۵ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف. ۳. ام ایبه؛ او جزو شش زنی بود که راهی قلعه خبیر شد. پیامبر به آنان فرمود: "به دستور چه کسی به این جا آمده اید؟" ام ایبه می گوید: چون آثار خشم را بر چهره آن حضرت مشاهده کردیم، گفتیم: ما با مقداری دارو به منظور مداوای زخمیان آمده ایم. آن گاه حضرت با ماندن ما در آن جا موافقت کرد. شغل ما در این جنگ مداوای زخمیان و پختن غذا بود. ۴. ام ایمن؛ در جنگ ها، زخمیان را مداوا می کرد. ۵. حتمه؛ به زخمیان آب می رساند و آنان را مداوا می کرد. او شوهر، برادر و دایی خود را در جبهه نبرد از دست داد. ۶. ربیعہ دختر معوذ؛ زخمیان را مداوا می کرد. ۳. او می گوید: با رسول خدا عازم نبرد شدیم و شهدا را به مدینه انتقال دادیم. ۱. الاصابه، ج ۴، ص ۴۳۳ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف. ۲. ابن سعد، طبقات، ج ۸، ص ۲۴۱. چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف. ۳. اسد الغابه، ج ۵، ص ۴۵۱. بزاری صحیح، ص ۱۴، ص ۱۶۸ چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف. ۶. ام زیاد؛ او از جمله شش زنی بود که به منطقه جنگ خبیر برای مداوای زخمیان رفت. ۱. امیه دختر قیس؛ پس از هجرت مسلمان شد. او می گوید: با گروهی از زنان بنی غفار به حضور پیامبر رسیده، عرض کردیم: مایل هستیم در خدمت شما برای معالجه زخمیان و کمک به رزمندگان، به سوی خبیر حرکت کنیم. پیامبر به نشانه خشنودی فرمود: "با عنایات الهی حرکت کن". ۲. ۹. لیلای غفاریه: می گوید من زنی بودم که با پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم برای مداوای زخمیان به جنگ می رفتم. ۳. ۱۰. ام سلیم: در جنگ احد به رزمندگان آب می رساند و با این که حامله بود در جنگ شرکت کرد. ۴. ۱۵. الاصابه، ج ۴، ص ۴۴۴، چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف. ۲. اسد الغابه، ج ۵، ص ۴۰۵. ۳. نقش زنان در جنگ، ص ۲۲. ۴. ابن سعد، طبقات، ج ۸، ص ۴۲۵، چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف. ۵. چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۷۸، نجم الدین طوسی.

۵. نقش زن در انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی

الف: تحول زنان در انقلاب اسلامی

یک تحول روحی، یک تحول فکری با اراده مصمم از بیچه های کوچک تا مردهای بزرگ، از دخترهای کوچک تا خانم های بزرگ، همه اقشار با هم قیام کردند و استقامت کردند (ان تقوموا لله) قیام برای خدا جمعاً و فرداً. ۱. من در جامعه زن ها یک جور تحول عجیبی می بینم که بیشتر از تحولی است که در مردها پیدا شده و آنقدری این جامعه محترم به اسلام خدمت کردند در این

زمان بیشتر از این مقداری است که مردها خدمت کردند. ۱۲. جایگاه زن در اندیشه امام خمینی، ص ۱۵۹، فصل چهارم. ۲. نقش زنان در پرتوی انقلاب ۱۶۷، جایگاه زن در اندیشه امام خمینی، ص ۱۶۴.

ب: پیشقدم بودن زنان در انقلاب ایران

امام خمینی، معمار بزرگ این انقلاب در این باره می فرماید: شما زنان دلیر در این پیروزی پیش قدم بودید و هستید... آنها در صف اول واقع هستید برای اینکه مردها هم از آنها شجاع شدند. از مجاهدات آنها تشیع شدند. ۱. نقش زنان در پرتوی انقلاب ۱۶۷، جایگاه زن در اندیشه امام خمینی، ص ۱۶۷.

ج: حضور زنان در تظاهرات

امام خمینی رحم الله در این خصوص می فرماید: شما بانوان محترم برای خدا قیام کردید و برای خدا در این قیام پایداری هستید و آسیب نخواهید دید هر چه می دانید- می توانید این صفوف خودتان را فشرده تر کنید و انقلاب را حفظ کنید و به پیش بروید. ۲. نقش زنان در پرتوی انقلاب ۱۶۷، جایگاه زن در اندیشه امام خمینی، ص ۱۸۳.

د: کمک های مالی زنان به مستضعفین

- خداوند شما مومنان را حفظ کند که در نهضت اسلامی خط کافی داشتید و الان هم برای مستمندان کمک کردید و کمک های شما بسیار با ارزش است، کمک های بانوان ارزشش چند برابر کمک های مردان است خداوند شما را حفظ کند. ۱. ۱. نقش زنان در پیروزی انقلاب، ص ۱۸۵، بیان ۳۳۵.

۶. نقش زن در زمینه سازی برای ظهور

زن انسان است. آن هم یک انسان بزرگ. زن مربی جامعه است. از دامن زن انسان ها پیدا می شوند. مربی انسان ها زن است. سعادت و شقاوت کشورها بسته به وجود زن است. زن با تربیت صحیح خودش، انسان درست می کند و با تربیت صحیح خودش کشور را آباد می کند. مبدأ همه سعادت ها از دامن زن بلند می شود. زن مبدأ همه سعادت ها باید باشد. ۲. ۲. جایگاه زن در اندیشه امام خمینی رحم الله، ص ۵۷.

۷- نقش زن در حکومت امام علیه السلام

با بررسی روایات درباره نقش زنان پیش و پس از ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به نکات قابل توجهی دست می یابیم. هر چند طبق بعضی از روایات اکثر پیروان دجال را یهود و زنان تشکیل می دهند. ۱. ولی در کنار آنان، زنانی مومن و عفیف نیز هستند که در حفظ عقیده خود سخت کوش بوده از اوضاع پیش از ظهور بسیار متأثرند. برخی از زنان از ثبات قدم و روحیه جهادگرانه ای برخوردارند و هر جا که می روند با جنگ تبلیغاتی علیه دجال ماهیت ضد انسانی او را آشکار می سازند. بر پایه برخی از روایات چهارصد زن هنگام قیام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف آن حضرت را همراهی می کنند و اکثر آنها در بخش بهداشت و درمان مشغول فعالیت می باشند. ۲. تعدادی از روایات می گویند: در میان اصحاب حضرت پنجاه زن وجود دارند ۱. ۳. مسند، احمد، ج ۲، ص ۷۶، فر دوس الا-خبار؛ ۵، ص ۴۲۴، مجمع الزوائد، ج ۷، ص ۱۵. ۲. چشم اندازی به حکومت مهدی (عج)، ص ۶۸. ۳. بحار ۲۲۳، ۵۲. و طبق روایتی، سیزده زن مسئولیت مداوای مجروحان را برعهده دارند. این موضوع، جایگاه و

نقش بزرگ زنان را در اسلام و تمدن آن نشان می دهد که حضرت در عهد خود عملی می سازد. این جایگاه واقع بینانه هم به دور از رفتار جاهلی است که متأسفانه هنوز در برخورد با زنان در کشورهای ما به چشم می خورد و هم به دور از هر گونه تحقیر و ابتدالی است که زنان در تمدن غرب گرفتار آوند. ۱۱. عصر ظهور، علی کورانی، ص ۲۸۲.

زنان و حکومت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

مقدمه:

امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف می فرماید: "و فی ابنه رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم لی اسوه حسنه" دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم برای من اسوه و الگویی نیکو است. حضرت زهرا علیها السلام تا پایان عمر شریفش با هیچ حاکم ظالمی بیعت نکرد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف هم بیعت هیچ سلطان ستمگری را بر گردن ندارد همان طوری که اذیت و آزاری که ۱. غیبت شیخ طوسی، ص ۲۸۶؛ احتجاج، ج ۲، ص ۵۳۷. دشمنان نسبت به حضرت فاطمه علیها السلام روا داشتند و سکوتی که مسلمانان پیشه کردند هیچ کدام سبب نشد که ایشان از دعا برای مسلمانان دست بکشند، بلکه دیگران را بر خود مقدم می داشت، امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز این ظلم ها و انکارها را تحمل می کند و از دل سوزی و راهنمایی و دعا برای ما، چیزی فرو نمی گذارد. فاطمه علیها السلام الگوی ایستادگی، صبر، مقاومت در برابر شداید و سختی های زندگی است. او دسترنج زحمات پیامبر گرامی اسلام و تربیت دلیر زنی چون خدیجه کبری علیها السلام بود که توانست مردانی چون امام حسن مجتبی و سیدالشهدا علیه السلام و زنی مبارز، مجاهد و خستگی ناپذیر چون زینب کبری علیها السلام را به جامعه اسلامی تحویل دهد و چنان نسلی بیافریند که همواره کاخ های افراشته ستم از بیم نهیب رعد آسای کلامشان و عظمت نگاه نافذشان در لرزش و خوف باشند. پیامبر گرامی اسلام در آن دوران که کمبود و خلا-وجودی یک الگوی به تمام معنا اسلامی را در میان زنان تازه مسلمان شده احساس می کردند، با تمام توان، همت خود را معطوف تربیت انسانی و اسلامی دختران و زنان بیت خویش کرده، و فاطمه علیها السلام حاصل دست رنج پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بوده. ایشان رهبر الگوی زنان نه تنها رهبر الگوی زنان بلکه تمام انسان های آزاده ای هستند که جز زلال حقیقت، کام تشنه آنها را سیراب نخواهد کرد. زنان روشنفکر تاریخ با الگو گرفتن از حضرت توانستند در عرصه های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی گام های بزرگی بردارند. زیرا قرآن و سنت به جوامع آموخت که فرقی میان زن و مرد نیست و خداوند هر دو را از یک روح آفریده و تفاوت فقط در جسم آنهاست. زن یکتا موجودی است که می تواند از دامن خود افرادی به جامعه تحویل دهد که از برکاتش یک جامعه بلکه جامعه ها به استقامت و ارزش های والای انسانی کشیده شوند. در آن زمان است که با آفریدن معرفت واقعی به اسلام و حجت خدا بر خلق، پذیرش عمومی برای ظهور تنها منجی عالم پیش خواهد آمد.

نقش زنان در دوران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

با توجه به اینکه زنان در حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف همان نقش را دارند که در دوران صدر اسلام داشته اند. امام صادق علیه السلام می فرماید: "زنان همان کارهایی را که در زمان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم انجام می دادند در زمان حضرت قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز انجام خواهند داد." ۱. زنان در جنگ های پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم وظایف دیگری هم چون رساندن آب و غذا به رزمندگان، آشپزی، نگه داری وسایل رزمندگان، تهیه دارو، رساندن مهمات، تجهیزات، انتقال شهدا، شرکت در جنگ های دفاعی، تشویق رزمندگان برای عزیمت به جبهه تشویق آنان در صحنه نبرد و... را

عهده دار بودند؟. ام عطیه: او در هفت غزوه شرکت کرد، مداوای زخمیان از جمله خدمات وی بود. اثبات الهداء، ج ۳، ص ۷۵
 ؟ام عماره (نسیبه): رشادت های او در جنگ احد به قدری بود که مورد ستایش و تقدیر فراوان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
 قرار گرفت؟. فاطمه علیها السلام در روز احد: پس از گذشت سیزده ماه از پیکار عقیدتی و پیروزمندانه ی " بدر " نبرد " احد " رخ
 داد. در این نبرد بیش از هفتاد نفر از یاران شایسته و برگزیده ی پیامبر که جناب حمزه در صدر آنان قرار داشت در بستر شهادت
 آرمید، در این جنگ بود که پیشانی مقدس پیامبر گرامی و دندان هاش هدف تیراندازی های دشمن قرار گرفت. خون چهره
 مبارکش و دهان و محاسن شریف او را فرا گرفت؟. صفیه دخت آزاده ی بنی هاشم و عمه پیامبر و خواهر حمزه به همراه محبوبه
 ی خدا و پیامبر، فاطمه علیها السلام به سوی میدان خونین احد حرکت کردند. صفیه و فاطمه علیها السلام دوان دوان خود را به پیامبر
 و جسد به خون خفته حمزه رساندند.

صبر حضرت زینب علیها السلام

"فَدَعَجِبَتْ مِنْ صَبْرِكِ مَلَائِكَةُ السَّمَوَاتِ" ۱ تمام مراتب صبر را با همه ی خصوصیات دارا بود و لذا فرشتگان از صبر آن حضرت
 متعجب شدند. با اینکه از صبر احدی قبل از او متعجب نشده بودند، و اما حضرت زینب چون در جمیع مصایب شریک برادر و در
 هر حال صابر بوده دارای خصوصیات مخصوصی بوده معلوم است، هر کس محبتش به هر چه زیادت، مفارقتش سخت تر و چون
 حضرت زینب علیها السلام در این عالم علاقه زیادی به حضرت سیدالشهدا داشت پس مفارقت او به اندازه علاقه به او صبر بر چنین
 مصیبت، نهایت ندارد و شاهد بر این که علاقه او به برادر زیاد بوده این است که ترک جمیع علایق نمود و به ملازمت برادر حاضر
 شد. و لذا از قول آن حضرت مکرمه گفتند: سَيَأْصِبُ حَتَّى يَعْجِزَ الصَّبْرَ عَنْ صَبْرِى ۱. بحارالانوار، ج ۹۸، ص ۳۱۷ زیارت نامه
 حضرت زینب علیها السلام "آن چنان صبر و استقامت کنم که خود صبر از صبر من ناتوان گردد. حضرت زینب علیها السلام باعث
 حفظ اسلام محمدی شد. اجر این عمل به سادگی معلوم نیست زیرا سبب هدایت کلیه نفوس تا روز قیامت شد اگر آن را حفظ
 نموده بود با آن خیالات بنی امیه، از اسلام محمدی صلی الله علیه و آله و سلم اسمی باقی نمی ماند.

زنان از نظر اسلام

زنان نقش حساسی در بنای جامعه اسلامی دارند و اسلام را تا حدی ارتقا می دهند و متناسب با چنین رشدی می تواند در ساختمان
 حکومت اسلامی مسئولیت هایی به عهده بگیرد: قرآن نمونه بارز این نوع حکومت را در داستان ملکه " سبا " بیان می کند، اتکای
 بلقیس به روش شورا در سیستم حکومتی، اعتماد مردم به او، اتخاذ سیاست صلح عادلانه و آگاهانه به جای جنگ کینه توزان،
 نادیده گرفتن تکبر شاهانه در برابر دعوت دینی حضرت سلیمان، معرفت باطنی او از حکومت، مورد تأیید قرآن و دلیل بر توانایی
 ذاتی و طبیعی زنان بر زمامداری و مدیریت به معنی عام است. مقایسه برخورد بلقیس و فرعون با دو پیامبر دعوت کننده به دین، و
 نوع اعمال حاکمیت این دو، نشان از خرد و عدالت بلقیس در اعمال حاکمیت براساس آرا و نظر صاحب نظران است. صلاح و فساد
 جامعه در گرو صلاح و فساد زنهاست چرا که پایه اصلی تعالی و توسعه جامعه، سرمایه های انسانی آن جامعه است و زنان که
 تولیدکنندگان و هدایت کنندگان سرمایه هستند. نقش اساسی را دارند. اوج تجلی این تأثیرگذاری را در شخصیت حضرت زهرا
 علیها السلام می توان دید. زنی که در حجره ای کوچک و خانه ای محقر انسان هایی تربیت کرد که نورشان از خاک تا آن سوی
 افلاک و از ملک تا آن سوی ملکوت اعلی می درخشد.

زن و فعالیت های علمی

(اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ) ۱ خدا مقام اهل ایمان و دانشمندان عالم را (در دوجهان) رفیع می گرداند. تحصیل و علم و دانش یکی از جنبه های حضور زن در جامعه می باشد و این امر به گونه ای دارای اهمیت و ارزش است که اسلام همان طور که کسب علم و دانش را برای مردان واجب می داند زنان را نیز به همان نسبت به تحصیل علم فرمان داده و از گهواره تا گور یعنی از آغاز تا سرانجام به این امر مهم ترغیب نموده است. زیرا این آیه شریفه اختصاص به مردان ندارد. ۱. مجاد له، آیه ۱۱.

زن و فعالیت های اقتصادی

(لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ) ۲۲. نساء، ۳۲. آرزو (و توقع بیجا) در فضیلت و مزیتی که خدا به آن بعضی را بر بعضی برتری داده مکنید که هر که از مرد و زن از آنچه اکتساب کنند بهره مند شوند و هر چه خواهید از فضل خدا درخواست کنید نه از خلق (تا به شما اعطا کند) که خدا به همه چیز دانا است. براساس تعالیم مقدس اسلام، هیچ کس حق سلب مالکیت از زن و ایجاد مانع برای فعالیت های اقتصادی او را ندارد و زنان همان گونه که از سایر حقوق اجتماعی بهره مند هستند از این حق الهی نیز برخوردار خواهند بود.

تثبیت حضور فعال زنان در جامعه

(من عمل صالحا من ذكرا و انثی و هو مومن فلنحیینه حیوه طیبه و لنجزینهم اجرهم) حضور زن در جامعه و تلاش و مجاهدت وی در عرصه های مختلف اجتماعی از موضوعات و مسائل مهمی است که همواره از مباحث بنیادین بوده است. از دیدگاه تعالیم مقدس اسلام، زنان از کلیه حقوق اجتماعی بهره مند می باشند و هیچ مانع و حصار نمی تواند راه های حضور فعال آنان در جامعه را سد نماید و این انسان خلاق را از بهره رسانی به اجتماع محروم گرداند. جهانی سازی اسلامی راهی میانه را در پیش می گیرد دنیاطلبی و فردگرایی افراطی سرمایه داری در مالکیت فرد را تنها معیار نمی شناسد و بر محور حق و عدل در رابطه بین انسان ها دور می زند و با هر گونه مانعی برای دست یابی به حقوق انسان ها می ستیزد. اگر ما نتوانیم به درستی، ابعاد و زوایای مختلف الگوی رهایی زنان را در اندیشه مهدوی در عصر حاضر بازگو کنیم و نسبت به ارتباط آن را با جهانی شدن بسنجیم. از قافله اندیشه و گفتمان روز به دور خواهیم بود و نخواهیم توانست درک و فهم بشری را درباره آینده درخشان جهانی به خوبی شکل دهیم. ملل مختلف در جهان به ویژه داعیه داران رهایی زنان از تبعیض را باید به این باور نزدیک کرد که جهانی شدن حکومت مهدوی عجل الله تعالی فرجه شریف به معنای جهانی شد فضیلت هاست "فیملأ الارض به قسطاً و عدلاً کما ملئت جوراً و ظلماً." "مردم به ویژه زنان در عرصه حکومت جهانی مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه شریف فرصتی خواهد یافت که خوب بیندیشند و حکومت و دانش واقعی را بیاموزند به طوری که زنان در خانه خود به کتاب خدا و سنت پیامبر حکم می کنند.

زن مظهر جمال و مهر الهی

با اینکه اسلام زن ها را به حجاب دعوت می کند اما از عاطفه ی زن به عنوان یک محور تربیتی استفاده می کند. اسلام زن را در سایه حجاب و سایر فضائل به حساب می آورد تا معلم عاطفه، رقت، درمان، لطف و صفا باشد. دنیای کنونی به ویژه غرب، حجاب را از زن گرفت تا زن به بازار بیاید و غریزه را تأمین کند. زن وقتی با سرمایه غریزه به جامعه آمد دیگر معلم عاطفه نیست فرمان شهوت می دهد نه دستور گذشت. یعنی آن هنر و فضیلت و جمال خدادادی که با نام عاطفه، به زن داده شده از آن محرومند و آنچه که خدا به طبیعت زن داد آن را بر خود مسلط کرده اند. طبق قانون تورات اگر هر موجودی صفات و خصوصیات جسمانی

خود را که منتقل شده به کودک، جهت انسانی و مثبت داشته باشد، زمینه رشد شخصیت مثبت انسانی قوی تر از شخصیت منفی خواهد بود. و چنانچه صفات انتقالی دور از شایستگی های معنوی و انسانی باشند زمینه رشد منفی شخصیت شدیدتر خواهد بود. آنگاه که حضرت علی علیه السلام ترس فرزندشان محمد حنفیه را در رویارویی با دشمن در جنگ جمل مشاهده کردند آن روحیه را نیز از آثار به جای مانده از مادرش دانسته با اینکه حضرت علی علیه السلام در شجاعت بی نظیر بودند اما این برای داشتن فرزندی شجاع کافی نیست و بدین وسیله حضرت بر نقش ممتاز و اساسی زن در شکل گیری شخصیت فرزند و شکوفایی استعدادها و تأکید می فرماید. آیا مسئولیتی هست که با این وظیفه الهی و انسانی برابری کند. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: بهترین زنان شما، زنی است که فرزند بزاید و مهربان باشد خودش را بپوشاند و پاکدامن باشد، در میان خانواده اش و در برابر همسرش خود را جلوه بدهد و در برابر مردان بیگانه خود را حفظ کند، سخن شوهرش را بشنود و او را اطاعت کند. پوشش و پاکدامنی بسیار مهم است، زنانی که پوشش ندارند کمتر در جذب مرد و ایجاد حالت طلب و عطش در مردان موفقند. پوشش به زنان وقار و عظمت می بخشد و آنها را در دل مردان به صورت بت های افسانه ای قرار می دهد. اما زنانی که با جلوه گری ها و طنازی ها، اخلاق جاهلیت را در جامعه رواج می دهند، بدانند که یک هزارم زنانی که پوشش دارند در نزد مردان ارزش ندارند و به همین جهت در کار خویش موفق هم نیستند و مردانی که به آنها دل می دهند دلی همه جایی و وحشی دارند. پاکدامنی نیز به گوهر وجود زن ارزش می دهد. زنان هرزه به هیچ وجه نمی توانند برای خود جایی در دلی باز کنند. آنها باید بدانند که فقط وسیله ای برای اطفای شهوت شیطان مردان هوسباز هستند و هرگز کسی بر آنها به عنوان شریک زندگی و یار و همدم و مونس نگاه نمی کند و روزی که جلوه، جوانی خود را از دست دادند، متوجه می شوند که آن مردانی که مگس وار گرد شیرینی می چرخند، آنها را فراموش می کنند. بنابراین تنها با تمسک به ریسمان ولایت اهل بیت علیهم السلام و شناختن امام زمان خود در هر زمانی می توان از هر آلودگی دور شد و صراط مستقیم را که می توان حضرت زهرا علیها السلام که پاک ترین زن در عالم است را الگوی زندگی قرار داد و امام زمان می فرماید الگو و اسوه من مادرم زهرا علیها السلام است این مادر الگویی برای تمام امامان بوده و مقامی والایی دارد که اگر زن نبود می توانست جانشین پدر شود.

نقش زنان در قیام امام زمان عجل الله تعالی فرجه شریف

با بررسی روایات درباره نقش زنان پیش و پس از ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف به نکات قابل توجهی دست می یابیم. هر چند طبق بعضی از روایات، اکثر پیروان دجال را یهود و زنان تشکیل می دهند. ولی در کنار آنان، زنان مومن و عفیف نیز هستند که در حفظ عقیده خود سخت کوش بوده، از اوضاع پیش از ظهور بسیار متأثرند. برخی از زنان از ثبات قدم و روحیه جهان گرانه ای برخوردارند و هر جا که می روند با جنگ تبلیغاتی علیه دجال، ماهیت ضد انسانی او را آشکار می سازند بر پایه برخی از روایات چهارصد زن هنگام قیام مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف آن حضرت را همراهی می کنند و اکثر آنها در بخش بهداشت و درمان مشغول فعالیت می باشند البته در روایات درباره تعداد زنانی که به هنگام قیام حضرت با او خواهند بود، اختلاف وجود دارد و برخی از روایات از سیزده زن نام می برند که هنگام ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف با حضرتش می باشند و شاید آنها از کسانی هستند که از نیروهای ابتدایی مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف می باشند. برخی از روایات نیز عدد زنانی را که بعد به حضرت یاری می رسانند، هفت هزار و هشتصد نفر ذکر کرده است و آنان زنانی هستند که پس از قیام، حضرت را همراهی می کنند و در کارها به آن حضرت کمک می کنند. رسول خدا می فرماید: عیسی بن مریم در بین هشتصد زن با چهارصد فرود می آید که آنان از بهترین ساکنان روی زمین و از صالح ترین زنان گذشته هستند. ۲ امام باقر علیه السلام می فرمایند: به خدا سوگند سیصد و اندی نفر خواهند آمد و پنجاه زن نیز در میان آنها است. مفضل بن عمر می گوید: امام صادق علیه السلام

فرمود همراه حضرت قائم سیزده زن هستند عرض کردم آنان چه می کنند و ۱. چشم اندازی به حکومت مهدی، ص ۶۸. ۲. همان، به نقل از کنز العمال، ج ۱۴، ص ۳۲۸. چه نقشی خواهند داشت؟ فرمود: زخمی ها را مداوا می کنند و از بیماران پرستاری می نمایند، همچنان که همراه رسول خدای صلی الله علیه و آله و سلم بودن گفتند آن سیزده نفر را نام ببرید. فرمود: فتوا دختر رشید، ام ایمن، حبابه و البیه، سمیه مادر عمار یاسر، زبیده، ام خالد احمیه، ام سعید حنفیه، صیانه ماشطه و ام خالد جهنیه ۱. در کتاب خصائص فاطمیه آمده است در دولت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف سیزده زن برای معالجه زخمیان زنده گشته و به دنیا باز می گردند که یکی از آنها صیانه همسر حزقیل و آرایشگر دختر فرعون بوده است. حزقیل گنجینه دار و پسر عموی فرعون بود که به حضرت موسی ایمان آورد. در عرصه حکومت مهدوی عجل الله تعالی فرجه شریف مردم یاد می گیرند یکدیگر را دوست بدارند به حق هم تجاوز نکنند، توحید محور و اخلاق گرا باشند و جامعه ای عاری از فساد و تباهی ۱. همان، به نقل از اثبات الهداء، ج ۳، ص ۷۵. تشکیل دهند. در مدینه فاضله مهدی همه جا قسط و عدالت است. و دیگر اثری از تبعیض ها ظلم ها بر علیه زنان و کودکان نخواهد بود و دامنه عدالت او تا اقصا نقاط جهان وزوایای ناپیدای جامعه گسترده خواهد شد. آنها که انتظار چنین بر نامه ای رادارند هم باید سطح آگاهی و ایمان خود را بالا ببرند و هم در اصلاح اعمال خویش بکوشند. آنها تنها کسانی هستند که می توانند نوید همگامی در حکومت او را به خود بدهند، نه آنها که با ظلم و ستم همکاری دارند و نه آنها که با ایمان و عمل صالح بیگانه اند. نه افراد ترسو و زبونی که بر اثر ضعف ایمان از همه چیز حتی از سایه خود هم می ترسند و نه افراد سست و تنبل و بی کاری که دست روی دست گذارده و در برابر مفسد محیط و جامعه شان سکوت اختیار کرده و کمترین تلاش و کوشش در راه مبارزه با فساد نمی کنند. این اثر سازنده انتظار قیام مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف در جامعه اسلامی. امام صادق علیه السلام فرمود: زمانی بندگان خدای بزرگ به او نزدیک ترند و خدا از ایشان راضی تر است که حجت خدای متعال از میان آنان ناپدید گردد و ظاهر نشود و آنان جایش را هم ندانند. این همه بدانند که حجت و میثاق خدا باطل نشده است در آن زمان، هر صبح و شام چشم انتظار فرج باشید. هر کس شادمان می گردد از اینکه از یاران حضرت مهدی علیه السلام باشد، باید منتظر باشد و به پرهیزکاری و اخلاق نیکو رفتار نماید او منتظر واقعی است. ۱۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۵۸. "اللهم انا نشکوا الیک فقد نبینا صلواتک علیه و آله و غیبه ولینا و کثره عدونا و قلّه عددنا و شدة الفتن بنا". ۱. خدایا! از فقدان و از دست دادن پیغمبرمان، از غیبت و پنهانی امامان از کثرت و بسیاری دشمنانمان، از کمی و اندکی تعداد نفراتمان از روی آوردن فتنه ها به سویمان ۱. مفاتیح الجنان، دعای افتتاح. شکوه و شکایت نزد تو می آوریم. قبل از شروع بحث در مورد جایگاه زنان در عصر قبل و پس از ظهور بیان این نکته ضروری می آید که ابتدا بدانیم اصولاً چه تفاوتی بین خلقت زن و مرد و مسئولیت های آنها در عرصه خانواده و اجتماع وجود دارد. چرا که با توجه به محدودیت هایی که زن در خانواده و اجتماع به طور ذاتی و فردی دارد چرا باید اینقدر از جانب خداوند و اهل بیت علیهم السلام مورد توجه قرار گیرد و با تعمق در آیات الهی و احادیث معصومین علیهم السلام این جایگاه خاص به خوبی مشاهده می گردد و نیز چگونه می توان با توجه به همه نواقصی که در وجود یک زن نسبت به مرد نهفته است (که بعدها از این نواقص نیز خواهیم گفت) به این باور رسید که در دوران ظهور مهدی آل رسول صلی الله علیه و آله سلم زنان در امور اجرائی و فرماندهی امور کشور قرار می گیرند. پس اگر این همه کاستی ها وجود دارد چنین امری چگونه اتفاق می افتد و این پرسشی است که همواره ذهن بسیاری از انسان های دوران غیبت امام عجل الله تعالی فرجه شریف را به خود مشغول کرده که در بحث های آینده پاسخ همه این پرسش ها داده می شود.

جایگاه زن در فرهنگ مهدویت

بیان تفاوت زنان و مردان از دیدگاه امام علی علیه السلام

امیرمومنان حضرت علی علیه السلام که خود دریایی از علم و فضیلت و دانشند و هیچ کس پس از پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم همپا و همتای ایشان در وسعت برخورداری از همه علوم الهی خلق نشده و نخواهد شد و در بیان شیوا و پیامی رسا نکته مهم (ناقص العقل) بودن زنان را به خوبی متذکر می شوند و برخلاف پندارها و تعبیرهای غلط برخی که عقیده دارند (ناقص العقل) بودن زن به معنی این است که میزان درک و فهم مسائل گوناگون از جانب زن نسبت به مردم به گونه ای است که قدرت حلاجی و نتیجه گیری آن مسائل از حیطة عقل وی خارج است و همواره مردان در درک و فهم و نتیجه گیری و به کار بردن آن مسئله توانمند ترند به این دلیل هرگز نمی توان به ادراکات عقلی زن تکیه داشت حال آنکه بزرگ مرد تاریخ بشری و دریای علوم و معارف گوناگون امیر مومنان حضرت علی علیه السلام در این باره می فرمایند: ای مردم همانا زنان با مردان در ایمان و بهره وری از اموال و عقل متفاوتند اما تفاوت ایمان بانوان در برکنار بودن از نماز و روزه در ایام عادت ماهانه آنهاست. و اما تفاوت عقلشان با مردان بدان جهت که شهادت دو زن برابر شهادت یک مرد است و علت تفاوت در بهره وری از اموال آنکه ارث زنان نصف ارث مردان است می باشد. نواقص در اینجا یعنی تفاوت و تفاوت در آیه سوم سوره ی ملک (مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَوُّتٍ) یعنی امام می خواهد بفرماید: زن و مرد هر کدام روحیات و صفات مخصوص به خود دارند و جایگاه هر کدام باید حفظ گردد. از این بیان مولا- علی علیه السلام به خوبی می توان فهمید که زن خلقتی پیچیده، عجیب و در عین حال متفاوت در احساسات و روحیات نسبت به مرد را دارد که با توجه به جایگاه مقدس حضرت فاطمه زهرا علیها السلام در پیشگاه پروردگار این امر به وضوح روشن می گردد که چگونه یک زن می تواند محوریت خلقت را دارا باشد. با این مقدمه می توان بحث زنان عصر غیبت و پس از ظهور را نیز بهتر و روشن تر مطرح نمود حال به نکات اخلاقی و اجتماعی بیان شده در قرآن نیز می پردازیم تا بتوانیم با اصل وظایف یک زن در فرهنگ مهدویت بیشتر آشنا شویم. در قرآن خداوند متعال می فرماید: (وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمْرِيْمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ* يَمْرِيْمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ) ۱ و آنگاه فرشتگان گفتند: ای مریم همانا خداوند تو را برگزیده و پاکیزه گردانیده و بر زنان جهان برتری بخشید* ای مریم فرمانبردار خدا باش و نماز را با اهل طاعت بجا آور. ۱. آل عمر ان، آیه ۴۲ و ۴۳. این آیه شریفه بیانگر این مطلب است که یک زن همچون مریم چگونه می تواند مقام قرب الهی را احراز نموده و جزء پاک ترین و برترین زنان عالم تلقی گردد. پس اهمیت پاکدامنی و عفاف در مورد زن به خوبی بیان گردیده. پس رمز موفقیت زنی که بخواهد در دوران حاکمیت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه شریف جز برترین زنان و در امور اجرائی حکومت جهانی آن امام قرار گیرد همان مسأله عفاف و پاکدامنی اوست و همین امر مورد توجه خاص پروردگار عالم و اهل بیت علیهم السلام قرار گرفته و باعث پیشرفت زنان در عصر ظهور می گردد. نکته قابل توجه دیگری که در آیه شریفه باید بدان اشاره داشت مسأله ایمان و تقوا و زهد و پرهیزگاری است. در این آیه خداوند متعال پس از طرح مسأله عفاف مریم او را به تقوای الهی دعوت می کند و نمازی که انسانا را از هر منکر و فحشایی باز می دارد سرلوحه برنامه زندگیش قرار می دهد و به وی امر می نماید که مانند سایر ایمان آورندگان و نمازگزاران، سر به فرمان الهی فرود آورده و در برابر لطف و نعمت بزرگی که به وی ارزانی داشته سر تسلیم و تعظیم فرود آورد. لذا از همین جا نیز می توان به مسأله زهد و تقوا در رابطه با زنان عصر مهدویت و اهمیت وجود آن در سرمشق بودن یک برنامه زندگی و در رأس همه شئون فردی و اجتماعی قرار گرفتن پی برد و فهمید که زنانی در عصر ظهور مورد توجه خاص حضرت بقیه الله الاعظم علیه السلام قرار می گیرند که قلوبشان از هر گونه رذالت و پلیدی پاک بوده و ظرف تقوای الهی قرار گرفته است و این با توجه به موقعیت زنان دوران غیبت که متأسفانه چه در جوامع غربی و چه در ممالک شرقی شاهد تزلزل این موقعیت (از نظر آلت دست نابکاران و راهزنان عفاف و حجاب زنان واقع شدن) می باشیم بسیار حائز اهمیت و توجه است. این آیه و ده ها آیه دیگر در قرآن وجود دارد که در همه آنها خداوند متعال توجه خاص خود را به زن و موقعیت فردی و اجتماعی او دارد و با طرح همه مسائلی که باعث نجات از ورطه تباهی و فساد و رسیدن او به کمالات انسانی می شود

تکلیف او را نیز در رابطه با همه افرادی که با وی به هر گونه در تعاملند مشخص کرده و به گفته ای دیگر حجت را بر وی تمام می فرماید چرا که تربیت فرد به تبع آن تربیت یک جامعه بسته به وجود این موجود ظریف و پیچیده عالم هستی است که فرو رفتن در او برابر با تباهی یک جامعه و بالعکس، رشد کمالات انسانی او باعث رسیدن یک جامعه به اوج کمالات انسانی است و در اصل زن سکاندار کشتی خانواده و بلکه جامعه است. جایگاه حضرت زهرا علیها السلام در پیشگاه حق و امام معصوم علیهم السلام در آیه ای که اوج عظمت وجودی حضرت زهرا علیها السلام بیان می شود چنین آمده است: (قُلْ لَا اسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسِبْنَا نِزْدَ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ) ۱ هان ای پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم! بگو در برابر رسانیدن پیام خدا، هیچ پاداشی از شما نمی خواهم جز دوست داشتن نزدیکانم " ... ۱. سوره شوری، آیه ۲۳. در این آیه و چندین آیه دیگر با همین موضوع یا موضوع مشابه آن تأکید خداوند بر مسئله دوست داشتن نزدیکان پیامبر به خوبی نشان داده شده در تفسیر این آیه همین گفته امامان معصوم علیهم السلام کافی است که همگی متفقاً در تفسیر کلمه "قربی" خانواده پیامبر را معرفی می نمایند که همانا علی و فاطمه و دو فرزند بزرگوارشان علیهم السلام می باشند و این مساله نه تنها در کتب مختلف شیعه بلکه در کتاب های اهل سنت نیز از پیامبر روایت گردیده است ۱ و علماء و دانشمندان شیعه و سنی بر این موضوع به شکل متفق القول اذعان داشته اند که منظور از خویشان پیامبر کسی جزء علی و فاطمه و فرزندان ایشان علیهم السلام نمی تواند باشد. برای اثبات این قول همین روایت از پیامبر کافی است که در مورد دختر بزرگوارشان می فرمایند: فاطمه پاره تن من است، هر که او را دوست بدارد مرا دوست داشته و هر که او را دشمن بدارد مرا دشمنی کرده و رضای او رضای من و رضای پروردگار من است. ۱. ر. ک: فضائل الخمسة فی الصحاح الستة. از این گفته پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به خوبی می توان دریافت که حضرت زهرا علیها السلام چه موقعیت و جایگاهی در پیشگاه پروردگار و خود ایشان داشته اند و این مقام توسط یک زن آن هم در آن سن و سال کم، احراز نمی شود مگر با داشتن زهد و پارسایی و پاکی و طهارت قلبی که زهرای مرضیه علیها السلام به عنوان برترین و شایسته ترین بانوان عالم هستی همه این کمالات و مکارم اخلاقی را یک جا داشته اند که توانسته اند این چنین جاه و جلالی را در درگاه احدیت کسب نموده و به قول خالقیش بهانه خلقت خلاق گردد. حال با طرح این موضوع می توان این پرسش را مطرح کرد که: چگونه می شود که فرزند عزیزشان و آخرین ذخیره الهی در روی زمین حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه شریف در کلیه شئونات زندگی از بدو تولد تا پایان عمر شریفشان بهترین الگوی زندگی خود را مادرشان زهرا علیها السلام معرفی نماید. اما ما زنان که ادعای پیروی از معصومین علیهم السلام بالاخص وجود مقدس زهرای اطهر علیها السلام را داریم نتوانیم برای یاری رساندن به فرزند عزیزشان وی را اسوه حسنه قرار داده و در طبق اخلاق نهاده همچون فاطمه علیها السلام حامی سینه چاک ولایت شدیم؟ آری مهدی فاطمه این چنین زنانی در عصر ظهور خود می خواهد که فاطمه وار در راه حمایت از دین اسلام و ولایت فقیه علناً با دشمنان مقابله نمایند و در این راه از هیچ کوششی فروگذار ننمایند حتی اگر چون فاطمه علیها السلام بر سر این آرمان جان سپارند و ما زنان مسلمان شیعه باید بسیار به درگاه الهی شاکر باشیم که ما را از نعمتی در دین برخوردار نموده که به وسیله آن سعادت دنیا و آخرتمان رقم می خورد. بنده همواره در ذهن خود این موضوع را مرور می کنم که خداوند متعال می توانست خود من یا سایر زنان مسلمان "شیعه" را در هر جای دیگر غیر از ایران و با هر دین و مسلکی غیر از اسلام و مذهب والای تشیع بیافریند اما لطف بیکران این خالق مهربان شامل حال من و دیگر زنان شیعه گشته که ما را متنعم به نعمت اسلام و مذهب برتر شیعه نموده است و اگر فقط همین یک محبت از هزاران محبت معبود و محبوب خویش را به خوبی درک می کردیم تا پایان عمر سر از سجده گاه شکر بر نمی داشتیم جان کلام آنکه ما کجا و شکر و نعمت کجا؟ و در آخر سخن باز برمی گردیم به مقوله نخستین بحث جایگاه حضرت زهرا علیها السلام که خداوند متعال غیر از آیه قربی در آیه مباهله و آیات سوره هل اتی و نیز آیه نور و ده ها آیه دیگر مقام و منزلت این بزرگ بانوی تاریخ را بیان می فرماید و بر ماست که با نعمت و تأمل در این آیات به عنوان یک زن سعی در نزدیک کردن خلیقات و بالا بردن

سطح معنویات زندگی خویش به زندگی و سیره و روش بزرگ بانوی جهان حضرت زهرا علیهاالسلام نمائیم تا بتوانیم جزء خاصان عصر ظهور فرزندش قرار بگیریم که با کمی تلاش و جدیت می توان به این همه دست یافت. ان شاء الله.

زنان در عصر ظهور

و اما پس از شرحی که بر تفاوت بین خلقت زن و مرد و جایگاه زن در قرآن کریم و نزد امامان معصوم علیهاالسلام سخن گفته شد به موضوع اصلی مورد بحث می رسیم حال که خداوند متعال و اهل بیت معصومین علیهم السلام این همه در شأن زن و تقدس مقام او سخن های فراوان مطرح فرموده اند این زن در دوران ظهور آخرین منجی عالم بشریت چگونه نقشی دارد و تکلیف زنانی که عصر ظهور را درک نمی کنند چه می تواند باشد؟ چرا که با مطرح شدن بحث رجعت که در مورد آن روایات مختلفی را شاهد بوده ایم در عصر ظهور حضرت دو دسته مردم از خوبان مطلق و بدان مطلق پس از مرگشان به این دنیا باز می گردند و بی شک در بین آنان زنانی هم خواهند بود که در گروه هان خوبان مطلق رجعت کرده و قرار است جزء یاران و نصرت کنندگان آن امام دادگستر شوند. در بحث گذشته گفتیم که دو مشخصه مهم برای تمیز خوب از بد در نزد خداوند وجود دارد که یکی عفاف و پاکدامنی و دیگری پارسایی و تقوا پیشگی است که همین دو امر موجب گردیده که زنانی چون فاطمه علیهاالسلام دختر گرامی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و نیز مریم مادر پیامبر بزرگ مسیحیت جزء برترین زنان عالم شناخته شوند و همچنین اند زنانی دیگر چون خدیجه کبری علیهاالسلام آسیه همسر فرعون، و جناب نرجس خاتون مادر بزرگوار حضرت حجت علیهاالسلام با کمی تأمل در زندگی این زنان و بسیاری زنان در طول تاریخ اسلام که دختر بزرگوار فاطمه علیهاالسلام، زینب کبری علیهاالسلام شیرزن کربلا و حامی جان برکف عرصه ولایت چنان نامی در بین زنان اسلام و جهان پیدا می کند که حتی دشمنان سرسخت آنان نیز به کمالات انسانی آنان اعتراف می کنند. به خوبی می توان دریافت که نقش پاکدامنی و زهد و تقوا در برتری یافتن آنها در بین دیگر زنان تا به کجاست و اگر در کنار این مکارم اخلاقی، شجاعت و دشمن ستیزی و حمایت سرسختانه از ولایت را نیز بیفزاییم دیگر جای سوالی برای هیچ زنی چه قبل و چه بعد از دوران ظهور باقی نمی ماند که از چه راهی باید به اوج انسانیت و رشد مقام معنوی زن در پیشگاه پروردگار رسید. در روایتی از امام محمدباقر علیه السلام در مورد زنان عصر ظهور چنین آمده است: "سیزده زن همراه آن عده یعنی سیصد و سیزده تن خواهند بود." عرض کرد: آنها چه می کنند؟ فرمود: مداوای مجروحین و پرستاری مریضان می کنند چنانکه با پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بودند. از این فرموده امام بزرگوار به خوبی واضح است که زنان این دوره چه نقش مهمی را در پیشبرد حکومت عدل جهانی امام علیه السلام ایفا خواهند کرد. همانگونه که اگر در کربلا شیر زن اهل بیت نبود در پرستاری از یتیمان و بازماندگان فاجعه عاشورا معلوم نبود چه بر سر نهضت برادر بزرگوارشان می آمد. چرا که حمایت بی دریغ و لحظه به لحظه ایشان از امام حسین علیه السلام تا هنگامه شهادت و پس از شهادت آن بزرگوار از فرزند و جانشین مظلومشان امام سجاد علیه السلام این بزرگ انسان تاریخ از جنایات وحشیانه یزیدیان باعث شد که چهره حق و باطل به روشنی به همه جهانیان تا ابد شناسانده شود و در کنار این وقایع درسی بزرگ برای همه زنانی که ادعای محبت این بانو را دارند باشد که زینب وار در هر برهه از زمان دست از یاری امام زمان خویش برندارند و تا پای جان با حفظ کیان زنان در مقابل دشمن امام خود ایستادگی نمایند.

نکته

اینکه به خاطر روایات متعددی که از ائمه معصومین علیهم السلام در مورد زنان عصر ظهور و تعداد آنان در دست داریم خواهیم این اعتقاد را در وجود خود بپرورانیم که با وجود این تعداد زن دیگر ادای تکلیف از سایر زنان ساقط می شود گفته و اعتقاد

نابجایی است. چرا که حکومت حضرت، حکومتی جهان شمول است و در آن زمان همه انسان های روی زمین زندگی عادی خویش را در پیش می گیرند و با توجه به مساله عدالت پروری و عدالت گستری در همه جهان و نیز احیای دین واقعی اسلام و اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله و سلم و انتخاب آن به عنوان برترین دین برای همه جهانیان (رضیت لکم الاسلام دینا) ۱ چگونه می توان این امر را منکر شد که زنان دوره حکومت آن حضرت فقط همان تعداد مشخص شده در روایات اهل بیت علیها السلام می باشند. اینکه تعداد این زنان به وسیله امام معصوم علیهم السلام مشخص می شود به خاطر نشان دادن برترین های این زنان در بین دیگر زنان آن زمان می باشد چرا که همیشه در هر جا و هر مکان که سخن از امتحان الهی پیش می آید مسلماً کسانی که در این راه بیشتر تلاش و کوشش نموده اند و در این طریق بیش از دیگران سختی ها را به جان خریده و در نهایت از آن آزمون بزرگ الهی موفق بیرون آمده اند تعداد معدودی می باشند که ۱. سوره مائده، آیه ۳. در آن دوره این تعداد افراد زن حتی گوی سبقت را از مردان ربوده و در رأس امور اجرایی حکومت حضرت نیز قرار می گیرند. و پرواضح است که در ادای تکالیف و نتیجه گیری از هر آزمایشی تعدادی به عنوان برترین ها و به قول عامیانه شاگرد اول ها انتخاب شده و به دیگران معرفی می گردند پس هر کس به فراخور تلاش و کوشش و جدیتی که در هر آزمونی به خرج می دهد می تواند از این نعمت بهره مند گردد و در مورد موضوع مورد بحث باید گفت هر زنی که مذهب تشیع را به عنوان مذهب برتر پذیرفته و خود را تابع چهارده معصوم این مذهب پرفیض می داند باید نهایت کوشش و تلاش خودش را به کار برده تا در هنگامه ظهور آن منجی بزرگ جزء منتخبین و برگزیدگان حکومت مهدوی قرار گیرد که به گفته قرآن کریم: (أَنَّ الْأَرْضَ يَرْتُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ) همانا زمین را بندگان شایسته خداوند به ارث خواهند برد. که منظور از این بندگان شایسته علاوه بر معصومین علیهم السلام و خاصان درگاه الهی به پیروان حقیقی و راستین ایشان نیز اطلاق می شود و نیز خاصان و شایستگان به طور کلی هم به زنان و هم به مردان شایسته گفته می شود پس از این آیه شریفه نیز می توان دریافت که زنان همواره پا به پای مردان در همه عرصه ها حضور چشم گیری دارند و با توجه به بحث اولیه این مقاله که مبحث ناقص العقل بودن زن با گفته صریح امیرمؤمنان علی علیه السلام توضیح داده شده تفاوت بین زن و مرد فقط در بحث نوع خلقت و میزان احساسات و عواطف متفاوت بین آنهاست نه در میزان توانمندی ها و قوای بالفعل آنها همانگونه که در دنیای امروزی نیز همگی شاهد این مقوله هستیم که زنان در همه عرصه های فرهنگی سیاسی اقتصادی اجتماعی و... جامعه در همه جای دنیا همپا و همتای مردان قرار گرفته اند و گاه در این عرصه ها بهتر از مردان نیز ظاهر گردیده اند. پس با ظهور حضرت مهدی موعود (عج) آغاز حکومت ایشان قرار بر این نیست که زندگی جهانیان از روال عادی خود خارج گردد و با وجود اکثریت مردان در زمره یاوران حضرت بگوئیم که زنان نقشی کمتر و ضعیف تر از مردان در آن زمان ایفا خواهند کرد که این پندار غلطی است چرا که در طول حیات بشری همیشه شاهد وجود زنان شجاع و با ایمان بوده که با حفظ روحیه شهامت و شجاعت خویش در راه رسیدن به آرمان های بلند و مقدس خود همواره یاری گر دین و مذهبشان بوده اند و با تربیت افرادی با همان مشخصات نام خود را در تقویم تاریخ جاودانه کرده اند. مثل چنین زنانی را به وضوح در ایران خودمان و در طول هشت سال دفاع مقدس دیدیم و شاهد بودیم که اگر این چنین شیر زنان مکتب پرورده اسلام زنانی که زینب وار در این جنگ ویرانگر حامی و پشتیبان مردان جنگ و یاوران امام زمان شان نبودند چیزی از نهضت مقدس انقلابی مان بر جای نمی ماند و چون بسیاری از مکاتب و نهضت ها که به علت نبود معنویات و فرهنگ دین خیلی زود به دست فراموشی سپرده شدند این نهضت و انقلاب نیز خیلی زود رنگ فراموشی به خود می گرفت و می توان به جرأت گفت که اساسی ترین پایه های این نظام و این انقلاب همان زنان شیردل و باتقوا بودند و هستند که در حکومت جهانی امام عصر (عج) جزء خاصان و برگزیدگان نهضت مهدوی نیز خواهند بود.

متأسفانه با توجه به بحث هایی که راجع به زنان شایسته و مورد توجه مکتب اسلام شد باید گفت که امروزه در جهان اساسی ترین مشکل بشریت که همان انحطاط اخلاقی و فرهنگی است به علت شیوع فرهنگ مبتذل و مفتضح غربی است که غرب با استفاده از حربہ ای به نام "زن متمدن امروزی" سعی در تخریب موقعیت و شأن و منزلت زن در فرهنگ اسلامی دارد و با نشان دادن انواع الگوهای خود با استفاده از زنان پرورش یافته مکتب فساد خویش به جهانیان بیشترین تلاش خود را در جهت مبارزه با افکار مسلمانان و به خصوص شیعیان و رخنه انواع مفسد دینی و اجتماعی در بین زنان آنان به کار می برد چرا که می داند در جامعه ای که زنان آن دچار بیماری غرب زدگی شوند و هر چه بیشتر از دین فاصله گرفته و به انواع مدهای غربی روی آورند اهداف سودجویانه و افکار پلید خود را بهتر می توانند در جهت مبارزه با اسلام و آنچه که هدف غنی دین ناب محمدی صلی الله علیه و آله و سلم است پیاده کنند و این مراد حاصل نمی شود مگر با تسلط بر افکار و عقاید زنان مسلمان. به خصوص غرب خونخوار و شیطان صفت است که اینک به صورت یک درد بزرگ و غیر قابل تحمل بر پیکره اسلام درآمده که تا دیروز در این مرز و بوم اسلامی حماسه ها آفریدند و زبان زد خاص عام گشتند امروزه با بدترین مشکلات اخلاقی و فرهنگی و غرق شدن در انواع فساد و رذائل انسانی دست و پنجه نرم می کنند که این همان هدف اصلی جهان غرب بوده و هست که تا حدود زیادی نیز در این راه موفقیت حاصل نموده است پس ای زن ایرانی... و ای خواهر مسلمان در هر جای دنیا... بیاید کمی از این خواب غفلت بیدار شویم و با الگوگیری از زنان بزرگ اسلام و دین و جایگزینی این الگو به جای زنان فاسد و مورد خشم واقع شد خداوند و معصومین علیهم السلام آنان را که در بهشت جاوید خود وعده فرموده است رضای او را چه در این دنیا و چه در آخرت جلب نموده و در این دنیا نیز در جوار و رکاب آخرین ذخیره خود در روی زمین بودن را برای خویش رقم زنیم ان شاء الله.

نتیجه

در آخر نتیجه این خواهد بود که اگر زن از فلسفه وجودی خود آگاه گشت و خود را در این آشفته بازار جهان امروزی پیدا کرد و سعی در رشد کرامات وجودی و شأن و منزلت خود داشته باشد و با تهذیب خود یک خانواده و بلکه جامعه ای را از غرق شدن در انواع رذائل اخلاقی نجات بخشیده و خود نیز جزء برترین ها و منتخبین نهضت جهانی آن قطب عالم و آن نجات بخش بشریت از ورطه تباهی قرار می گیرد و به افتخارات که در عصر ظهور به آنها نائل می گردد بر خود می بالد و موجب رضایت و خشنودی خداوند و معصومین علیهم السلام بالاخص مادر بزرگوار حضرت و بانوی اول و آخر جهان هستی می گردد ان شاء الله به امید آن روز امروز بانوان همانند بسیاری از مردم به آینده می اندیشند؛ به یک انقلاب جهانی و یک حکومت موعود، که چگونه در برابر قدرت های بزرگ غلبه پیدا می کند! برنامه ی او چیست؟ چه کسانی با او همکاری می کنند و زنان در آن زمان چه نقشی دارند؟ دشمنانش چه کسانی اند و راز و رمز موفقیتش در گرو چیست؟ ما در این نوشتار کوتاه نقش زنان در ایام غیبت و ظهور امام زمان علیه السلام را مورد بررسی قرار می دهیم.

نقش زنان در حکومت امام زمان علیه السلام

نقش زنان در دوران غیبت صغری

در دوران سخت غیبت صغری، در روزهایی که شیعیان پس از دوپست و شصت سال با آزمایش بزرگ رو به رو بودند و می بایست با غیبت امام خو کنند، یک زن به عنوان مفرع و پناه معرفی می شود و آن مادر بزرگوار امام حسن عسکری علیه السلام، است. در این دوره، اگر چه امام هادی و امام حسن عسکری علیهما السلام زمینه غیبت را از پیش فراهم کرده بودند و شخصیت های

مورد اعتمادی همانند عثمان بن سعید عمری و پسرش محمد بن عثمان را به عنوان وکیل معرفی کرده بودند، به دلایلی از موقعیت مادر امام حسن عسکری علیه السلام معروف به "جده"، استفاده شد و وی پناه شیعه معروف گردید. از گفتگوی احمد بن ابراهیم با "حکیمه" دختر امام جواد علیه السلام برمی آید که پس از گذشت دو سال از رحلت امام حسن عسکری علیه السلام همچنان بسیاری از کارها به دست مادر بزرگوار امام حسن عسکری علیه السلام انجام می شده است ولی در حقیقت از طرف حضرت حجه بن الحسن علیه السلام و به فرمان آن حضرت صورت گرفته است. شیخ صدوق رحم؟ الله از احمد بن ابراهیم نقل کرده است که در سال ۲۶۲ ق. بر حکیمه دختر امام جواد علیه السلام وارد شدم و از پس پرده با وی سخن گفتم و از او درباره اعتقادش به امامان پرسیدم. او همه آنها را یکایک شمرد و همچنین حجه بن الحسن بن علی را نیز نام برد... از او پرسیدم: این فرزند کجاست؟ گفت: در پس پرده غیبت است. گفتم پس شیعه به چه کسی پناه ببرد؟ گفت: به جده، مادر امام حسن عسکری علیه السلام سپس افزود: این دستور از سوی امام حسن عسکری علیه السلام و به پیروی امام حسین علیه السلام صورت گرفته است. زیرا امام حسین علیه السلام در ظاهر برای حفظ جان فرزندش امام سجاد علیه السلام به خواهرش زینب کبری علیها السلام وصیت کرد ۱ و در نتیجه تا مدتی هر آنچه از امام ۱ کمال الدین، چ ۲، ص ۵۰۱، غیبت طوسی، ص ۲۳۰. زین العابدین علیه السلام صادر می شد به حضرت زینب علیه السلام نسبت داده می شد تا امر پنهان و حساسیت ها نسبت به امام سجاد علیه السلام کمتر شود. این امتیاز برای جده باقی بود تا آنکه کسانی مانند "عثمان بن سعید" و دیگر سفرا و نمایان خاص امام زمان عج در بین شیعیان شناخته شدند و منزلت یافتند. پس از شهادت امام عسکری علیه السلام یک بانو، نظر دستگاه خلافت بنی عباس را نسبت به تعقیب امام زمان تغییر داد. نوشته اند پس از گزارش جعفر کذاب، که در خانه امام حسن عسکری علیه السلام فرزند خردسالی از آن حضرت باقی مانده است، آنها به خانه امام هجوم بردند و پس از دستگیری صیقل (یکی از کنیزان امام) فرزند خردسال را از او مطالبه کردند. او نخست انکار کرد و آنگاه برای اینکه موضوع برای آنها پوشیده ماند، گفت من حامله هستم. از این رو آن کنیز را به دست "ابی الشوارب" قاضی وقت سپردند تا از او مراقبت کند. در مدتی که صیقل زیر نظر قاضی نگهداری می شد دستگاه خلافت با مرگ عیدین خاقانی و شورش صاحب الزنج رو به رو شد و صیقل از وضعیت آشفته سود جست و فرار کرد. ۱. غیبت طوسی، ص ۴۷۶.

نقش زنان در دوران ظهور

اشاره

حال سزاوار است بدانیم زنان در حکومت قائم آل محمد علیه السلام چه می کنند؟ چه کسانی هستند؟ چند نفرند؟ از کجا می آیند و چه مسوولیتی برعهده دارند؟ براساس برخی از روایات، حضور و نقش این زنان از نظر زمان و موقعیت، چهار گونه است:

الف) حضور پنجاه زن در بین یاران امام

اشاره

اولین گروه از زنانی که به محضر امام زمان می شتابند آنهایند که در آن ایام می زیسته اند و همانند دیگر یاران امام علیه السلام به هنگام ظهور در حرم امن الهی به خدمت امام علیه السلام می رسند. در این باره دو روایت وجود دارد: روایت اول: ام سلمه ضمن حدیثی درباره علایم ظهور، از پیامبر روایت کرده است که فرمود: یعود عائذ من الحرم فیجتمع الناس إلیه کالطیر الوارده المتفرقة حتی یجتمع إلیه ثلاث مائة و أربعمائة عشر رجلا فیه نسوة فیظهر علی کل جبار و ابن جبار... ۱ در آن هنگام پناهنده ای به حرم امن الهی پناه می آورد و مردم همانند کبوترانی که از چهار سمت به یک سو هجوم می برند به سوی او جمع می شوند تا اینکه در نزد آن

حضرت سیصد و چهارده نفر گرد می آیند که برخی از آنان زن می باشند که بر هر جبار و جبارزاده ای پیروز می شود. روایت دوم: جابر بن ، یزید جعفی، ضمن حدیث مفصلی از امام باقر علیه السلام در بیان برخی نشانه های ظهور نقل کرده که: و یجییء و الله ثلاث مائة و بضعة عشر رجلا فیهم خمسون امرأة یجتمعون بمكة علی غیر میعاد قرعا کقزع الخریف یتبع بعضهم ۱. مجمع الزوائد، ج ۷، ص ۳۱۶، معجم الاحادیث الامام المهدی، ج ۱، ص ۵۰۰. و هی الایة التی قال الله: (اینما تکونوا یأت بکم الله جمیعاً إن الله علی کل شیء قدیر...۱) به خدا سوگند، سیصد و سیزده نفر می آیند که پنجاه نفر از این عده زن هستند که بدون هیچ قرار قبلی در مکه کنار یکدیگر جمع خواهند شد. این است معنای آیه شریفه: "هر جا باشید خداوند همه شما را حاضر می کند. زیرا او بر هر کاری توانا است".

پنجاه زن از سیصد و سیزده نفر!

نکته شگفت در این باره می توان گفت: این چند نفر در زمره همان سیصد و سیزده نفر هستند. زیرا اولاً امام علیه السلام می فرماید: "فیهم؛" یعنی در این عدد پنجاه زن می باشد. دوم: شاید تعبیر مردان بدین سبب باشد که بیشتر این افراد مرد هستند و این کلمه از باب فزونی عدد مردان، چنین ذکر شده است ۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۳. سوم: اگر مقصود همراهی خارج از این عده بود امام می فرمود: "معهم،" نه اینکه بفرماید "فیهم،" زیرا این سیصد و سیزده نفر مانند عدد اصحاب بدر برشمرده شده اند و همه یاران و فرماندهان عالی رتبه و از نظر مقام و قدرت در حد بسیار بالایی هستند که برخی با ابر جابجا می شوند و اینها بدون شک با بقیه مردم آن زمان فرق بسیار بالایی دارند. بنابراین اگر بگوییم آنها جزو همان سیصد و سیزده نفر هستند برای آنها رتبه و موقعیت ویژه قائل شده ایم و اگر بگوییم در زمره یاران دیگر حضرت باشند از امتیاز کمتری برخوردارند.

ب) زنان آسمانی

دسته دوم چهارصد بانوی برگزیده هستند که خداوند برای حکومت جهانی حضرت ولی عصر علیه السلام در آسمان ذخیره کرده است و با ظهور آن حضرت به همراهی حضرت عیسی علیه السلام به زمین می آیند. ابوهیریه از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم روایت کرده که: ینزل عیسی بن مریم علی تمام مائة رجل و اربع مائة امرأة خیار من علی الأرض و أصلح من مضی. ۱. عیسی بن مریم به همراه هشتصد مرد و چهارصد زن از بهترین و شایسته ترین افراد روی زمین فرود خواهد آمد. آیا این زنان از امت های پیشین هستند یا امت اسلامی زمان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و معصومین علیه السلام یا از دوران های مختلف؟ آنها از چه زمان و به چه علت به آسمان برده شده اند و برای عهده داری منصبی در حکومت حضرت می آیند یا برای مسایل دیگر؟ اینها پرسش هایی است که این حدیث از آنها چیزی نمی گوید. ۱. کنز العمال، ج ۱۴، ص ۳۳۸ به نقل از چشم اندازی به حکومت مهدی، ص ۶۹.

ج) رجعت زنان

سومین گروه از یاوران حضرت بقیه الله علیه السلام زنانی هستند که خداوند به برکت ظهور امام زمان آنها را زنده خواهد کرد و بار دیگر به دنیا رجعت خواهند نمود. این گروه دو دسته اند: برخی با نام و نشان از زنده شدنشان خبر داده شده و برخی دیگر فقط از آمدنشان سخن به میان آمده است. در منابع معتبر اسلامی نام سیزده زن یاد می شود که به هنگام ظهور قائم آل محمد صل الله علیه و آله و سلم زنده خواهند شد و در لشکر امام زمان به مداوای مجروحان جنگی و سرپرستی بیماران خواهند پرداخت. طبری در دلائل الامامة، از مفضل بن عمر نقل کرده که امام صادق علیه السلام فرمود: همراه قائم (آل محمد صل الله علیه و آله و سلم) سیزده زدن خواهند بود. گفتم آنها را برای چه کاری می خواهد؟ فرمود: به مداوای مجروحان پرداخته، سرپرستی بیماران را به عهده

خواهند گرفت. عرض کردم: نام آنها را بفرمایید. فرمود: قنواء دختر رشید هجری، ام ایمن، حبابه و البیه، سمیه (مادر عمار یاسر)، زبیده ام خالد احمسیه، ام سعید حنفیه، صیانه ماشطه، ام خالد جهنیه. ۱. صیانه ماشطه در زمان حضرت موسی می زیسته است و مادر عمار یاسر در ابتدای بعثت به شهادت رسید. حبابه در زمان علی علیه السلام و قنواء در زمان امام حسن و امام حسین علیه السلام و بقیه در زمان های دیگر زندگی می کرده اند. این گروه سیزده نفری رجعت خواهند کرد و خداوند برای قدردانی از آنها، به برکت امام زمان آنها را زنده خواهد کرد. در این روایت امام صادق علیه السلام از آن سیزده زن فقط نام نه نفر را یاد می کند. در کتاب خصایص فاطمیه به نام نسبیه، دختر کعبه مازینه، و در کتاب منتخب البصائر به نام وتیره و أحشیه اشاره شده است. ۲. ۱. دلائل الامامه، ص ۲۵۹. ۲. چشم اندازی به حکومت حضرت مهدی، ص ۶۹.

زنان سرافراز

۱- صیانه ماشطه

او یکی از همان سیزده بانویی است که در دولت حضرت مهدی علیه السلام زنده شده، به دنیا بازمی گردد. وی همسر "حزقیل"، پسر عموی فرعون، و شغلش آرایشگری دختر فرعون بود. او همانند شوهرش به پیامبر زمان خود، حضرت موسی ایمان آورده بود اما همچنان ایمان خود را پنهان می کرد. نوشته اند: روزی وی مشغول آرایش دختر فرعون بود که شانه از دستش افتاد و بی اختیار نام خدا را بر زبان جاری ساخت. دختر فرعون گفت: آیا نام پدر مرا بر زبان آوردی: گفت: نه، بلکه نام کسی را بر زبان آوردم که پدر تو را آفریده است. دختر فرعون ماجرا را نزد پدر بازگو کرد و فرعون صیانه را احضار کرد و گفت: به خدایی من اعتراف نداری؟ گفت: هرگز! من از خدا حقیقی دست نمی کشم و تو را پرستش نمی کنم. فرعون دستور داد تا تنور مسی برافروزد و همه بچه های آن زن را در حضورش در آتش افکنند. چون نوبت به طفل شیرخوارش رسید صیانه می خواست به ظاهر از دین برائت جوید که کودک شیرخوارش به زبان آمد و گفت: مادر صبر کن که تو بر حق هستی! فرعونیان آن زن و بچه شیرخوارش را در آتش افکنده، سوزاندند و خداوند در اثر صبر و تحمل آن زن در راه دین، او را در دولت امام مهدی زنده می گرداند تا هم به آن حضرت خدمت کند و هم انتقام خود را از فرعونیان بگیرد. ۱. ۱. اسدا لغابه، ج ۵، ص ۴۸۱.

۲- سمیه، مادر عمار یاسر

وی هفتمین نفری بود که به اسلام گروید و بدین سبب دشمن، سخت به خشم آمد و بدترین شکنجه ها را بر او روا داشت. او و شوهرش یاسر در دام ابوجهل گرفتار آمدند و او نخست آنها را اجبار کرد که پیامبر خدا را دشنام دهند، اما آنها حاضر به چنین کاری نشدند. او نیز زره آهنی به سمیه و یاسر پوشانید و آنها را در آفتاب سوزان نگه داشت. پیامبر که گاه از کنارشان عبور می کرد آنها را به صبر و مقاومت سفارش می نمود و می فرمود: صبراً یا آل یاسر فإنّ موعدکم الجنة. ای خاندان یاسر، صبر پیشه سازید که وعده گاه شما بهشت است. سرانجام ابوجهل بر هر یک ضربتی وارد ساخت و ایشان را به شهادت رساند. ۱. خداوند این زن را به پادشاه صبر و مجاهدتی که در راه اعتلای اسلام نشان داد و بدترین شکنجه را از دشمن خدا تحمل کرد، در ایام ظهور مهدی آل محمد صل الله علیه و آله و سلم زنده خواهد نمود تا تحقق وعده الهی را ببیند و در لشکر ولی خدا به یاوران آن حضرت خدمت کند. ۱. ریاحین الشریعه، ج ۴، ص ۳۵۳.

۳. نسبیه، دختر کعب مازینه

او معروف به "ام عماره" و از زنان فداکار صدر اسلام است که در برخی از جنگ‌های پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم شرکت جسته و مجروحان جنگی را مداوا کرده است. او در جنگ احد بهترین نقش را ایفا کرد. با دیدن صحنه فرار مسلمانان و تنها گذاشتن پیامبر به دفاع از جان پیامبر عزیز پرداخت. پیامبر این فداکاری را ستود و به فرزندش عماره چنین فرمود: امروز مقام مادر تو از مردان جنگی والاتر است. پس از فروکش کردن جنگ، نسیبه با سیزده زخم‌سنگین به همراه دیگر مسلمانان به خانه برگشت و به استراحت پرداخت. با شنیدن فرمان پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم که فقط مجروحان جنگ باید به تعقیب دشمن بشتابند، نسیبه از جاب برخاست و آماده رفتن شد، اما به علت شدت خونریزی نتوانست شرکت کند. همین که پیامبر از تعقیب دشمن برگشت، پیش از آنکه به خانه برود، عبدالله بن کعب مازنی را برای احوالپرسی نسیبه و سلامتی وی به نزد او فرستاد و چون از سلامتی وی آگاه گشت شادمان موضوع را به پیامبر خبر داد. ۱ نسیبه از کسانی است که برای یاری امام مهدی علیه السلام زنده خواهد شد. ۱ مغازی، ج ۱، ص ۲۷۳.

۴- ام ایمن

از زنان پرهیزکار و خدمتکار حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم است. پیامبر به او مادر خطاب می کرد و می فرمود: هذه بقیة اهل بیتی. این زن، باقی مانده ای از خاندان من است. وی همواره در کنار زنان مجاهد، در جبهه جنگ به مداوای مجروحان می پرداخت. ام ایمن از شیفتگان خاندان امامت بود که در ماجرای فدک، حضرت زهرا علیها السلام او را به عنوان شاهد معرفی کرد. وی پنج یا شش ماه پس از پیامبر از دنیا رفت. خداوند به برکت مهدی آل محمد علیه السلام به هنگام ظهور، او را زنده می گرداند تا در لشکرگاه امام، خدمت کند.

۵- ام خالد

در روایت دو بانو بدین نام مشهور شده اند: ام خالد احمسیه و ام خالد جهتییه. شاید مقصود ام خالد مقطوعه الید (دست بریده) باشد که یوسف بن عمر، پس از به شهادت رساندن زید بن علی بن الحسین در کوفه، دست او را به جرم شیعه بودن قطع کرد. در کتاب رجال کشی درباره شخصیت و مقام این زن فداکار از، امام صادق علیه السلام مطلبی ذکر گردیده که حائز اهمیت است. ابوبصیر گوید: در خدمت امام صادق علیه السلام نشسته بودیم که ام خالد مقطوعه الید از راه رسید. حضرت فرمود: ای ابابصیر، آیا میل داری که کلام ام خالد را بشنوی؟ من عرض کردم: آری ای فرزند رسول خدا، با شنیدن آن شادمان می گردم... در همان موقع ام خالد به خدمت امام آمد و سخن گفت. دیدم وی در کمال فصاحت و بلاغت صحبت می کند. سپس حضرت پیرامون موضوع ولایت و براءت از دشمنان با او سخن گفت.

۶- زبیده

مشخصات کاملی از او نقل نشده است. احتمال دارد زبیده زن هارون الرشید باشد که شیخ صدوق رحم؟ الله درباره اش گفته است: وی یکی از هواداران و پیروان اهل بیت است. هنگامی که هارون دانست از شیعیان است قسم خورد که طلاقش دهد. زبیده کارهای خدماتی بسیاری داشت که یکی آبرسانی به عرفات است همچنین نوشته اند وی یکصد کنیز داشت که پیوسته مشغول حفظ قرآن بودند و همیشه از محل سکونت او صدای تلاوت قرآن شنیده شد. زبیده در سال ۲۱۶ ق. رحلت کرد. ۱۱ چشم اندازی به حکومت امام مهدی (عج)، ص ۷۶.

از زنان والامقامی است که دوره زندگی هشت امام معصوم را درک کرد و پیوسته مورد لطف و عنایت ایشان قرار داشت. در یک یا دو نوبت به وسیله امام زین العابدین و امام رضا علیه السّلام جوانی اش به او بازگردانده شد. اولین ملاقات وی با امیرمومنان علیه السّلام بود که از آن حضرت دلیلی بر امامت درخواست کرد. حضرت در حضور وی سنگی را برداشت و بر آن مهر خود را نقش کرد و اثر آن مهر در سنگ جای گرفت و به او فرمود: پس از من هر که توانست در این سنگ چنین اثری بر جای بگذارد او امام است. از این رو حبابه پس از شهادت هر امامی نزد امام بعدی می رفت و آنان مهر خود را بر همان سنگ می زدند و اثر آن نقش می بست. نوبت که به امام رضا علیه السّلام رسید حضرت نیز چنین کرد. حبابه نه ماه پس از رحلت امام رضا علیه السّلام زنده بود و پس از آن بدرود حیات گفت. روایت شده است که وقتی حبابه به خدمت امام زین العابدین رسید یکصد و سیزده سال از عمرش سپری شده بود. حضرت با انگشت سبابه خود اشاره ای نمود و جوانی اش بازگشت. همچنین نوشته اند: صورت حبابه از زیادی سجود سوخته و از عبادت همانند چوب خشکیده ای شده بود.

۸- قنواء

دختر رشید هجری، یکی از شیعیان و پیروان علی علیه السّلام و خود از یاران باوفای حضرت امام جعفر صادق علیه السّلام است. وی دختر بزرگ مردی است که در راه محبت و دوستی امیرمومنان به طرز دلخراشی به شهادت رسید. از گفتار شیخ مفید برمی آید که قنواء به هنگام ورود پدرش نزد عبیدالله بن زیاد شاهد قطع دو دست و دو پای پدر خود بوده و به کمک دیگران بدن نیمه جان پدر را از دارالاماره بیرون آورده و به خانه منتقل کرده است. روزی قنواء به پدرش گفت: پدرجان، چرا این همه خود را به رنج و مشقت عبادت می اندازی! پدر در جواب گفت: دخترم، پس از ما گروهی خواهند آمد که بینش دینی و شدت ایمانشان از ما، که این همه خود را به زحمت عبادت انداخته ایم، بیشتر است. ۱. شرح حال این زنان را از کتاب "زنان در حکومت امام زمان، تالیف آقای محمدجواد طبسی تقدیم نموده ایم.

د. بانوان منتظر

چهارمین گروه یاوران امام زمان بانوان پرهیزکاری هستند که پیش از ظهور حضرت بقیه الله علیه السّلام رحلت کرده اند. به ایشان گفته می شود: امام تو ظاهر گشته است، اگر مایلی می توانی حضور داشته باشی. آنان نیز به اراده پروردگار زنده خواهند شد. رجعت زنان مربوط به گروه خاصی نیست و هر بانویی خود را با خواسته ها و شرایط زندگی در حکومت مهدی آل محمد علیه السّلام تطبیق دهد ممکن است در آینده از رحمت خداوندی بهره مند گشته، برای یاری امام زنده شود. یکی از آن شرایط خواندن دعای "عهد" است که در فرد، نوعی آمادگی برای پذیرش حکومت آخرین ذخیره الهی ایجاد می کند. به فرموده امام صادق علیه السّلام: هر که چهل صبح دعای عهد را بخواند از یاوران قائم ما باشد و اگر هم پیش از ظهور آن حضرت از دنیا برود خداوند او را از قبر بیرون آورد تا در خدمت آن حضرت باشد... ۱. سفینه البحار، ج ۱، ص ۲۰۴.

انتظار فرج

یکی از شرایط حضور در حکومت بقیه الله و توفیق دیدار با آن حضرت انتظار فرج است؛ یعنی آمادگی کامل برای پذیرش حکومت حق و آراستن به آنچه که مهدی علیه السّلام می گوید و می خواهد. انتظار فرج یعنی نفی هر گونه سلطه از بیگانگان و

مبارزه با افکار انحرافی و فساد اخلاق و در یک کلام، انتظار فرج یعنی بیزاری از دشمنان خدا و پیامبر و معصومین علیهم السّلام بی سبب نیست که انتظار از بهترین اعمال شمرده شده است، بلکه فرد منتظر، دولت مهدی همانند کسی است که در پیش روی رسول خدا شهید گشته و در خون خود غلتیده است و اگر بر همان حالت انتظار از دنیا برود بسان کسی باشد که در خیمه مهدی فاطمه علیها السّلام می باشد. ابوبصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده که آن حضرت روزی فرمود: آیا شما را خبر ندهم به چیزی که خداوند عملی را بدون آن از بندگانش قبول نمی کند؟ گفتیم: آری. فرمود: شهادت بر وحدانیت خدا و رسالت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلّم و اقرار به آنچه که خداوند فرموده، از دوستی ما و بیزاری از دشمنان و اطاعت و پیروی از ما. نیز داشتن ورع و پرهیزکاری و انتظار کشیدن برای قائم علیه السّلام آنگاه فرمود: به درستی که برای ما دولتی است، خداوند آن را هر زمانی که اراده کند برقرار می سازد. سپس افزود: هر کس دوست دارد از یاران قائم علیه السّلام باشد باید در انتظار به سر برد و خود را به ورع و محاسن اخلاق بیاراید، و اگر در همان حال بمیرد برای او اجری همانند کسی است که آن حضرت را درک کرده باشد. ۱۱. منتهی الآمال، ج ۲، ص ۴۸۶.

زنان مهدی یاور

مقدمه

بر هیچ کس پوشیده نیست که برای پیروزی انقلاب و شکست و نابودی حکومت های جور و ستم نیاز به عوامل بسیاری است، که در رأس آنها حضور بر صحنه و حمایت و تلاش خستگی ناپذیر، و آگاهی و تحمل رنج ها و امید به آینده درخشان است، و به عبارت دیگر یاران حضرت مهدی (عج) دارای این ویژگی ها هستند. ما وقتی که زندگی و مراحل دعوت پیامبران علیهم السّلام را تجزیه و تحلیل می کنیم هر کجا آنها حامی و یاور داشتند و این حامیان و یاوران به طور آگاهانه و قاطع در صحنه بودند و با امید و توکل به خدا پیش می رفتند، پیامبرشان هر چند در بخشی اهدافش به پیروزی می رسید و در غیر این صورت شکست ظاهری نصیبش می شد. ۱. طبق روایات، یاران حضرت مهدی (عج) شبانگاه به اذن الهی از بستر بیرون آمده، همگی در یک ساعت نزد آن حضرت در مکه اجتماع می کنند. سپس ایشان ظهور می کند و با یارانش وارد مسجدالحرام می شوند. آنان پس از بیعت جبرئیل، با آن حضرت بیعت می کنند و با حضرت مهدی (عج) رسالت انقلابی خود را اعلام می کند تا این که تعداد یارانش افزایش می یابد؛ وقتی که به ده هزار نفر رسیدند، آن حضرت از مکه خارج می شود تا زمین را از لوٹ وجود تبهکاران و ستمکاران پاکسازی کند. امام صادق علیه السّلام فرمود: آیه ی (أین ما تَکُونُوا یأتِ بِکُمُ اللّهُ جَمیعاً) ۲ درباره یاران قائم (عج) نازل شده. آنان شب از بسترشان بیرون می آیند، در حالی که صبح در مکه هستند... ۱. حضرت مهدی (عج) فروغ تابان ولایت، محمد مهدی اشتهازدی، ص ۱۵۹. ۲. سوره بقره، آیه ۱۴۸. عبدالعظیم حسنی از امام جواد علیه السّلام نقل می کند که فرمود: وقتی ۳۱۳ نفر از اهل اخلاص نزد مهدی (عج) اجتماع کردند او ظهور می کند و هنگامی که تعداد یارانش به ده هزار نفر رسید به اذن خداوند خروج می کند، سپس به حدی از دشمنان خدا رحم نمی کند ایشان را می کشد که خداوند از او خشنود گردد... ۱۰. شناخت حضرت مهدی (عج)، علی رضا علی نوری و احمد حیدری، ص ۱۶۰.

ویژگی های یاران حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف

ویژگی های یاران آن حضرت در قرآن

در قرآن کریم، آیه ای است که بسیار امید بخش و سازنده است، این آیه در حقیقت بیانگر حقایق و واقعیت هایی است که اگر به

طور جدی و همه جانبه تعقیب گردد، موانع سر راه را برمی دارد و جهان را به استقبال مصلح جهانی حرکت می دهد. خداوند به طور مستقیم، مومنان را مورد خطاب قرار داده و می فرماید: (قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقُمُونَ مِنَّا أَلَّا أَنْ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَسِيقُونَ) ^۱ ای مومنان! هر کس از شما مرتد شد و از اسلام بیرون رفت خداوند در آینده جمعیتی را می آورد که دارای این پنج امتیاز هستند: ۱- خداوند آنها را دوست دارد و آنها هم خدا را دوست دارند. ۲- در برابر مومنان، خاضع و مهربانند. ۳- در برابر مشرکان و دشمنان، سرسخت و نیرومندند. ۴- به طور پیگیری در راه خدا جهاد و تلاش می کنند. ۵- در مسیر انجام وظیفه از سرزنش هیچ سرزنش کننده ای نمی هراسند. این فضل خداست، به هر ۱. سوره مائده، آیه ۵۹. کس بخواهد (و او را شایسته ببیند) می دهد، فضل و رحمت خدا وسیع تر است و او بر همه چیز آگاه است ^۲. در روایات برای این آیه مصادیق مختلفی بیان شده، از جمله اینکه این آیه در مورد یاران حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف است که با این ویژگی ها با تمام قدرت، در مقابل مرتدین و کارشکنان می ایستند و برای برقراری حکومت عدل امام قائم عجل الله تعالی فرجه شریف و برقراری عدالت در کل جهان تلاش می کنند و در عبارتی امام صادق علیه السلام فرمود ^۳: صاحب این امر (حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف) در پرتو این آیه (در حمایت چنین یاران آگاه و دلاور) محفوظ است ^۴. ۱۱. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف، فرغ تابان ولایت، ص ۱۶۱.

ویژگی های یاران آن حضرت در احادیث

۱-۲. امام صادق علیه السلام در حدیثی، خصوصیات یاران حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف را چنین یادآور می شود. ... انسان هایی که قلب هایشان همانند تکه های آهن است. (از ایمانی راسخ برخوردارند)، هرگز در مورد خدا شکی به دلشان راه نیافته است. اگر به کوه ها حمله کنند، آنها را از جایشان می کنند، با پرچم های خود وارد شهری (از شهرهای کفار) نمی شوند، مگر آن را ویران سازند، برای برکت و تبرک به اسب امام مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف دست می مالند، آنها گرد امام مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف را گرفته و در جنگ ها خود را سپر بلای ایشان می کنند و آنچه از آنان بخواهد به طور رسا و کامل انجام می دهند، مردانی که شب را نمی خوابند و در نمازشان زمزمه ای مانند زمزمه زنبوران دارند، شب را به عبادت سپری می کردند؟ صبحگاهان بر اسب های خود سوارند، راهبان شب و سیران روزند، آنان نسبت به قائم عجل الله تعالی فرجه شریف مطیع تر از کنیز نسبت به آقايش هستند، برافروخته و نورانی هستند، انگار در قلبشان چراغی است، از خداوند بیمناکند، برای شهادت دعا می کنند و آرزو می کنند که در راه خدا کشته شوند، شعارشان خونخواهی امام حسین علیه السلام است. وقتی که حرکت می کنند رعب و وحشت تا مسافت یک ماه راه در پیشاپیش آنها در حرکت است (تبهکاران از مسافت های دور از آنان می ترسند) خداوند امام مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف را به وسیله آنان یاری می کند. ۱-۲-۲. امام سجاد علیه السلام درباره منتظران و یاوران حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف به یکی از دوستانش به نام ابو خالد چنین فرمود ^۵: انسان هایی که در زمان غیبت امام زمان علیه السلام به سر می برند و معتقد به امامت و رهبری آن حضرت و منتظر ظهور و قیامش هستند، از مردم هر زمانی برترند. چرا که خداوند آنها را آن چنان از عقل و فهم و شناخت برخوردار کرد، که غیبت امام زمان علیه السلام برای آنان همچون ظهور آن حضرت است، خداوند آنها را در این زمان همچون مجاهدانی قرار داده که با شمشیر پیشاپیش رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم با دشمن می جنگیدند، در حقیقت مردان ۱. شناخت حضرت مهدی، ص ۱۶۰. خالص و شیعیان راستین ما چنین افرادی هستند که در آشکار و پنهان به سوی خدا دعوت کنند ^۶. ۱-۳-۴. امام باقر علیه السلام در ضمن گفتاری فرمودند ^۷: وقتی قائم ما-عجل الله تعالی فرجه الشریف- قیام کند هر یک از شما به اندازه قوت چهل مرد نیرو پیدا می کنید، و دل های شما همچون پاره های آهن می شود که اگر به کوه ها بزنند آنها را می شکافند ^۸. ... ۲ و نیز فرمود ^۹: قیام مهدی علیه السلام از این جهت شباهت به

لشکر حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم دارد که با شمشیر قیام می کند و دشمنان خدا و رسول صلی الله علیه و آله و سلم و گمراه کنندگان را به قتل می رساند و با شمشیر و ترساندن پیروز می گردد، آن چنان پیروزی که هیچ پرچمی از او شکسته نمی شود. ۱. حضرت مهدی، فروغ تابان ولایت. ۲. همان ۳. همان

بانوان دولت مهدی

بدون تردید بانوان شایسته و متعهد در دولت آن حضرت جایگاه ارزشمندی دارند. نقش زن در آن زمان همانند زنان صدر اسلام خواهد بود؛ یعنی همان رسالتی که یک زن مسلمان طبق آئین اسلام به دوش گرفته است در عصر ظهور نیز به آن پای بند خواهد بود. آنچه از روایات برمی آید، آن است که عده ای از کارگزاران آن حضرت از بانوان ارجمند هستند. ۱۰ بر پایه ی بعضی از روایات چهارصد زن هنگام قیام مهدی علیه السلام آن حضرت را همراهی می کنند که اکثریت آنها در بخش بهداشت و درمان مشغول فعالیت هستند. البته درباره تعداد زنان اختلاف وجود دارد بعضی از روایات از سیزده زن نام برده اند که هنگام ظهور با حضرتش می باشند که شاید آنها از نیروهای ابتدایی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف می باشند. ۱. امام زمان (عج) سر چشمه نشاط جهان، عبدالکریم پاک نیا، ص ۱۰۳. بعضی روایات هم تعداد زنان را هفت هزار و هشتصد نفر ذکر کرده اند، که این می تواند از زنانی که پس از قیام، حضرت را همراهی می کنند و در کارها با آن حضرت کمک می کنند. ۱ از این روایات ثابت می شود حضور زن در دولت امام مهدی بسیار جدی است. اگر زنان به ویژگی های یاران و امتیازات انسان های وارسته ی عصر غیبت خود را بیاریند و واقعاً این صفات را جامه ی عمل بپوشانند، از یاران حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف محسوب شده و در دنیا و آخرت سربلند و پیروزند. ۱. رک: چشم اندازی به حکومت امام زمان (عج)، ص ۶۹. همه ی این روایات را از منابع مهم ذکر کرده است.

زنان رجعت کننده

زنان رجعت کننده

در تاریخ اسلام زنان فداکار و با ایمان بسیاری وجود داشته که برای دین خدا تلاش کرده اند. حضرت خدیجه علیها السلام تمام دارایی های خود را صرف اسلام کرد. حضرت فاطمه علیها السلام نیز در حمایت از ولایت بسیار کوشید و با شهادت مظلومانه اش چهره نفاق را آشکار کرد. حضرت زینب علیها السلام با تحمل سختی های بی شمار پیام عاشورا را به جهانیان رساند. زنان بسیاری نیز چون ام ایمن و نسیمه در جنگ ها همراه پیامبر بودند و در لحظات سخت جنگ همراه پیامبر بودند و از او مراقبت می کردند.

نقش زنان در دولت مهدوی

در حکومت جهانی حضرت ولی عصر زنان مؤمن و متعهد دارای جایگاه والایی هستند. در روایتی جابر بن جعفری از امام باقر علیه السلام نقل می کند: به خدا قسم سیصد و اندی مرد می آیند که در بین آنها پنجاه زن وجود دارد و بدون وعده قبلی در مکه اجتماع می کنند. ۱ در روایت دیگری نیز حمدان بن اعین از امام باقر علیه السلام نقل می کند: در زمان حضرت حکمت بر مردم ارزانی می شود. حتی بانوان داخل منزل با کتاب الهی و سنت نبوی قضاوت می کنند. ۲ این روایت پیشرفت بانوان و بهره مندی آنها از علم و حکمت در حکومت مهدوی را نشان می دهد. زنان در این ۱. تفسیر عیاشی، ج ۱، ص ۶۵. ۲. غیت نعمانی، ص ۲۳۹. حکومت در سازندگی و گسترش فرهنگ اسلامی و آموزش معارف و تبیین آن نقش اساسی خواهد داشت. ۱. عصر زندگی، ص

مفهوم رجعت

پدیده مهمی که در دوران ظهور اتفاق خواهد افتاد حضور افرادی است که از دنیا رفته اند که به این پدیده رجعت می گویند. رجعت در لغت به معنای بازگشت است.

دلیل رجعت

رجعت جزو باورهای مذهب تشیع است. قرآن کریم می فرماید: (وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ) روزی که از هر ملتی فرجی - از آنان که آیات ما را تکذیب می کردند - گرد می آوریم و آنان را به صف برانند. ۱ در روایتی آمده، مأمون از امام رضا علیه السلام پرسید: نظر شما درباره رجعت چیست؟ امام پاسخ داد: "رجعت واقعیت دارد" ۲ امام صادق علیه السلام نیز می فرماید: از ما نیست کسی که به رجعت باور نداشته باشد. ۳ ۱۳ سوره نحل، آیه ۸۳. ۲. همان، ص ۵۹. ۳. مستدرک وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۴۵۱.

ویژگی های رجعت

الف) مراحل رجعت:

رجعت از لحاظ زمانی به و مرحله تقسیم می شود: مرحله نخست، که در اولین لحظات قیام و شاید کمی قبل اتفاق می افتد. در این مرحله گروهی از یاران امام رجعت می کنند که تعدادی از آنها جز سیصد و سیزده یار امام هستند. ۱ مرحله دوم که بعد از استقرار حکومت و گسترش عدالت است در این مرحله دو گروه رجعت می کنند. دسته اول صالحانی هستند که برای دیدن حکومت صالحان و بهره مندی از آن برمی گردند. دسته دوم ستمکارانی هستند که برای چشیدن خواری دنیا قبل از خواری آخرت بازمی گردند. ۲ دلائل الامامه، ص ۴۶۳. ۲. مختصر بصائر الدرجات، ص ۱۸ و ۲۷ و ۲۸.

ب) گروه رجعت کنندگان

براساس روایات، رجعت امری عمومی نیست و در هر مرحله تنها عده خاصی به دنیا برمی گردند. امام صادق علیه السلام می فرماید: رجعت عمومی نیست. مخصوص برخی ها است و تنها مومنان و مشرکان خالص برمی گردند. ۱ از مطالب گفته شده معلوم گردید، گروهی از بانوان در دوران ظهور امام عصر عجل الله تعالی فرجه شریف به دنیا بازمی گردند و سعادت یاری امام را می یابند و از نعمت حضور امام و دولت صالحان بهره مند می شوند. جابر از امام باقر علیه السلام در مورد آیه (و اگر در راه خدا کشته شوید یا بمیرید) سوال کرد. امام فرمودند: جابر می دانی سبیل الله چیست؟ عرض کرد: خیر، مگر وقتی از شما بشنوم. امام فرمود: ۱. همان، ص ۲۴. کشته شدن در راه حضرت علی و فرزندانش است کسی که در راه ولایت او کشته شود در راه خدا کشته شده است و کسی نیست که به این آیه ایمان آورد مگر اینکه برای او یک کشته شدن و یک مرگ طبیعی هست. به یقین هر کس کشته شود. برانگیخته می شود تا به مرگ طبیعی از دنیا رود و هر که به مرگ طبیعی از دنیا رود برانگیخته می شود تا کشته شود.

ویژگی های رجعت کنندگان

الف) ایمان خالص

مهمترین ویژگی رجعت کنندگان ایمان خالص است. برای درک دوران ظهور باید ایمانی قوی و خالص داشت. منظور از ایمان خالص، عقیده ای است که نیت های دنیوی و غیر الهی در آن دخالت نداشته باشد و انسان تنها برای خدا و فرمان او ایمان آورد و مومن گردد. ایمان خالص آثاری دارد که مهمترین آنها پایداری است که از دو جهت بررسی می گردد: ۱- مقاومت در مقابل دشمن: کسانی که در دوران ظهور رجعت می کنند که به سبب ایمان خالص، اهل پایداری و مقاومت هستند و تا حد امکان پایداری می کنند و از حمایت دین و اولیای دین دست بر نمی دارند. ۲- استقامت در برابر محیط: مومنان خالص حق مدارند، یعنی هر چه ایمان به ایشان حکم کند به همان عمل می کنند و جو حاکم بر جامعه و محیط نمی تواند بر آنان اثر گذارد... با وجود آنکه در اقلیت هستند راه خدا را با قدم های استوار می پیمایند و در اکثریت حل نمی شوند و اراده خود را از دست نمی دهند.

ب) ولایت پذیری آگاهانه

هنگامی که سلمان به محضر پیامبر می رسد و چگونگی توفیق درک امام قائم عجل الله تعالی فرجه شریف را طلب می کند، پیامبر می فرماید: ای سلمان، تو و امثال تو و هر که ولایت امام قائم یا ائمه را به سبب چنین شناختی (شناخت واقعی آنها) بپذیرد، زمان ظهور او را درک می کند. منظور از شناخت واقعی علاوه بر دانستن نام و نسب امام، دانستن جایگاه امام در جهان آفرینش است.

ج) سنخیت با اهل بیت

کسانی که بتوانند سنخیت با امامان را در خود ایجاد کنند و مانند سلمان به مقام "سلمان منا اهل البیت" ۱ برسند و جزو خانواده اهل بیت به شمار می آیند، در دوران ظهور، حضور خواهند یافت. راه ایجاد سنخیت و از اهل بیت بودن: پیامبر می فرماید: ای سلمان هر کس اهل بیت را بشناسد و به آنها اقتدا کرده، در نتیجه با دوستان آنها دوستی کند و از دشمنان آنها بیزار می جوید، به خدا سوگند او از ماست و هر کجا ما وارد شویم او نیز وارد می شود و هر کجا مسکن ما باشد، محل سکونت او نیز خواهد بود. ۱. عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۶۲.

د) رنج و مشقت در راه اهل بیت

کسانی که در دوران قبل از ظهور زندگی می کردند و به سبب اعتقاد به امامان آزارشان می دادند، در دوران ظهور حضور می یابند. براساس روایتی، افرادی برای گرفتن انتقام و قصاص کردن برمی گردند. ۱۱. بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۴۲، اوائل المقالات، ص ۷۷.

ه) جهاد و مبارزه

کسانی که در دوران غیبت امام، برای زمینه سازی ظهور مردانه می جنگند و برای آماده شدن جامعه از هیچ خطری نمی هراسند و با دشمنان سعادت و رستگاری نبرد می کنند و در پایان به شهادت می رسند یا عمرشان در راه مبارزه می گذرد به دنیا بازمی گردند و تحقق یافتن هدف نهایی خود را می یابند.

زنان رجعت کننده

نام زنانی که رجعت خواهند کرد تنها در یک روایت است. امام صادق علیه السلام می فرماید: همراه قائم سیزده زن رجعت می کنند و مسئولیت مداوای مجروحان و مراقبت از بیماران به آنها واگذار می شود. همان گونه که همراه پیامبر این کار را می کردند. راوی می گوید: عرض کردم: نام آنها را برایم بیان فرمایید، فرمود: قنواء دختر رشید و ام ایمن و حبابه و البیه و سمیه مادر عمار یاسر و زبیده و ام خالد احمسیه و ام سعید حنفیه و صبانہ آرایشگر و ام خالد جهنیه. ۱. با توجه به متن روایت، می توان نتیجه گرفت، این زنان در اوایل ظهور رجعت می کنند و در قیام و مبارزه امام برای استقرار حکومت شرکت می کنند. از سوی دیگر، از روایات ۱. دلایل الامامه، ص ۴۸۴. چنین برمی آید که شماری از یاران امام از رجعت کنندگان به شمار می آیند. ۱۱. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۴۶، ج ۹۲؛ همان، ج ۵۳، ص ۸۶ ح ۸۶.

ره یافت ها

دوران حکومت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه شریف بی تردید دوران طلایی حکومت فضیلت و معنویت است و فساد و تباهی، ستم و گناه رخت برمی بندد و زمین محل بندگی و عبادت خداوند می شود. پاکی همه جاموج می زند و انس و الفت و انسانیت در جامعه به اوج می رسد. آرزوی هر کسی حضور در چنین جامعه ای است تا بتواند از نعمت های مادی و معنوی آن بهره مند شود. حال که دریافتیم که راه حضور باز است و هر کس مانند سلمان باشد، می تواند آن دوران را درک کند، باید شتافت و تا فرصت باقی است به این سعادت بزرگ دست یافت و خود را لایق حضور در دولت مهدی کرد. ایمان خالص داشتن اولین شرط رجعت و درک دولت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه شریف است پس باید در کسب ایمان خالصانه تلاش کرد. شناخت مقام اهل بیت و فهم عظمت شخصیت و نقش آنها در جهان آفرینش اولین قدم در راه پذیرش ولایت آنها و سنخیت یافتن با آنهاست. پذیرش ولایت آنها، آن هم از سر شناخت و معرفت، قدم بعدی است به همین دلیل باید همراه شناخت روزافزون، ولایت پذیر باشیم و در تقویت این خصلت بکوشیم. هم رنگی و سنخیت با اهل بیت موجب رجعت و درک دوران ظهور است. لذا باید سعی کنیم رفتار و پنداری داشته باشیم که اهل بیت علیهم السلام می پسندند. باید مانند آنها بیندیشیم و عمل کنیم. برای ایجاد سنخیت لازم است آنها را بشناسیم و از آنها پیروی کنیم. کسانی که در راه اهل بیت فشارها و سختی ها را تحمل می کنند و در دوران حکومت آنها زنده می شوند. پس نباید از مشکلات واهمه داشت بلکه باید برای رشد فرهنگ آنان با آغوش باز به استقبال سختی ها رفت و در برابر حق کشی سکوت نکرد. هر کس در راه اهل بیت تلاش و مبارزه کند سعادت یاری امام قائم علیه السلام را نیز خواهد داشت. ۱. برگرفته از مقاله فصل نامه علمی- تخصصی مشرق موعودش ۲. "ویژگی زنان رجعت کننده"